

ПЕРК

ДОО Прилеп

**- ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП -
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ЗА
ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА
КОЈА ЗАВРШУВА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
ГОДИНА**

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ - ПРИЛЕП

Примено:	25.04.2023		
Орг. ед.	Број	Прилог	Вред.
05	658/1		

**- ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП -
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ЗА
ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА
КОЈА ЗАВРШУВА 31 ДЕКЕМВРИ 2022
ГОДИНА**

Содржина

<u>ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР</u>	<u>1</u>
<u>ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА ГОДИНАТА ЗАВРШЕНА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022 ГОДИНА</u>	<u>3</u>
<u>БЕЛЕШКИ</u>	<u>8</u>

Додатоци

Додаток 1 – Законска обврска за составување на Годишна сметка и Годишен извештај за работењето

Додаток 2 – Годишна сметка (Извештај за финансиска состојба и Извештај за сеопфатна добивка)

Додаток 3 – Годишен извештај за работењето

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До:

Менаџментот и Акционерите на
Тутунски Комбинат АД Прилеп
ул. „Прилепски Бранители“ бр.85
Прилеп

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Друштвото Тутунски Комбинат АД Прилеп (во понатамошниот текст: „Друштвото“), коишто ги вклучуваат Извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2022 година, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината, Извештајот за паричните текови за годината која завршува тогаш како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија како и за интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали се резултат на измама или на грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со стандардите за ревизија кои се применуваат во Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизија за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешни прикажувања на финансиските извештаи без разлика дали се резултат на измама или на грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не и за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото.

Ревизијата, исто така, вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи објективно ја презентираат во сите материјални аспекти финансиската состојба на Тутунски Комбинат АД Прилеп на 31 декември 2022 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Нагласување на прашање

Без да го модифицираме нашето мислење, ние обрнуваме внимание на Белешка 2.1.1 - Претпоставка за неограничен континуитет во работењето на Друштвото во која се укажува дека финансиските извештаи на Друштвото со состојба на 31.12.2022 година се подготвени врз претпоставката за неограничен континуитет во работењето.

Почнувајќи од 2014 година, Друштвото изврши радикални промени како во својата деловна и развојна политика така и во статутарната и организационата поставеност. И покрај вака направените стратешки, организациони и статусни промени, поради негативните резултати во изминатите години не можеше брзо и значајно да ја подобри својата финансиска состојба. Имено, заклучно со 31.12.2022 година и покрај тоа што Друштвото прикажа добивка во износ од 140.103 илјади денари (2021: 134.707 илјади денари), неговата финансиска состојба е сеуште неповолна. Акмулираната загуба заклучно со 31.12.2022 година изнесува (8.820.388) илјади денари, капиталот позитивен но значително намален и изнесува 368.661 илјади денари, финансиската задолженост висока, односот помеѓу тековните средства и тековните обврски неповолен. Сите овие показатели укажуваат на несигурност која може да доведе до сомневање во способноста на Друштвото да продолжи со своето работење во неограничена иднина. Менаџментот оценува дека принципот на неограничен континуитет во работењето на Друштвото применет при подготовка на овие финансиски извештаи е соодветен, особено поради фактот на склучениот договор со Филип Морис за деловно – техничка соработка, континуирано производство и продажба на цигари преку системот на лон – производство се почитува и остварува преку заеднички основаното друштвото Филип Морис Тутунски Комбинат ДОО Скопје;

Овие финансиски извештаи не содржат било какви корекции и рекласификации на евидентираниите износи на средствата и обврските коишто би биле неопходни, доколку Друштвото не би продолжило со своите деловни активности во неограничена иднина.

Нашето мислење не е квалификувано во однос на ова прашање.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384, член 352 и член 477 од Законот за трговските друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр. 28/2004 ... 99/22).

Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија („Службен весник на Република Македонија“ бр.158/2010 ... 83/2018) е да известиме дали годишниот извештај за работењето е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи на и за годината која што завршува на 31 декември 2022. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работењето е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работењето се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работењето е конзистентен од сите материјални аспекти со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Тутунски Комбинат АД Прилеп за годината која завршува на 31 декември 2022.

Прилеп, 25.04.2023

Овластен ревизор

_____

Пецко Ристески

Пелагониска Ревизорска Куќа

ДООЕЛ Прилеп

Управител

_____

Пецко Ристески

**Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
во согласност со барањата на
сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија
за Тутунски Комбинат АД Прилеп**

- **Извештај за финансиската состојба**
- **Извештај за сеопфатна добивка**
- **Извештај за промени во главнината**
- **Извештај за паричните текови**

Овие финансиски извештаи се усвоени од Одборот на директори на ден 10.03.2023 година со Одлука бр. 02-4/4-5 и потпишани од генералниот извршен директор Кире Станкоски и од одговорниот сметководител Маја Бошкоска.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2022 година

	<u>Белешки</u>	<u>31 декември 2022</u> <u>во (000) МКД</u>	<u>31 декември 2021</u> <u>во (000) МКД</u>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Нематеријални средства	26	12.269	11.119
Материјални средства	27	377.605	352.862
Вложувања во недвижности	28	5.056	6.047
Долгорочни финансиски средства	29	234.531	185.770
Вкупно нетековни средства		629.461	555.798
Тековни средства			
Залихи	30	614.714	340.297
Побарувања од поврзани друштва		-	-
Побарувања од купувачи	31	20.349	63.325
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	31	167	136
Побарувања од државата по основ на даноци	31	5.138	2.188
Побарувања од вработените	31	161	158
Останати краткорочни побарувања		-	-
Краткорочни финансиски средства		-	-
Парични средства и парични еквиваленти	32	142.483	27.669
Платени трошоци за идни периоди и пресметани приходи	31	12.229	29.432
Вкупно тековни средства		795.240	463.204
ВКУПНО СРЕДСТВА		1.424.701	1.019.002
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ			
Главнина и резерви			
Основна главнина	33	8.594.869	8.594.869
Премии на емитирани акции		396.661	396.661
Ревалоризациска резерва		57.081	53.039
Резерви		335	335
Акумулирана добивка		-	-
Пренесена загуба		(8.820.388)	(8.955.096)
Добивка за деловната година		140.103	134.707
Загуба за деловната година		-	-
Вкупно главнина и резерви		368.661	224.515
Долгорочни резервирања за ризици и трошоци		-	-
Долгорочни обврски	34	214.808	319.605
Одложени даночни обврски		-	-
Тековни обврски			
Краткорочни обврски спрема поврзани друштва		322	107
Краткорочни обврски спрема добавувачи		11.725	10.773
Обврски за аванси, депозити и кауции		-	-
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци		7.519	4.534
Обврски спрема вработените		14.089	8.630
Тековни даночни обврски		391	3.991
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва		-	-
Обврски по заеми и кредити		806.039	446.405
Обврски по основ на учество во резултатот		-	-
Останати финансиски обврски		70	91
Останати краткорочни обврски		443	351
Одложени плаќања на трошоци и приходи на идни периоди		634	-
Вкупно тековни обврски		841.232	474.883
Вкупно обврски		1.056.040	794.487
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		1.424.701	1.019.002

Тутунски Комбинат АД Прилеп
 Генерален Извршен Директор

 Кире Станкоски

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2022 година

	Белешки	31 декември 2022 во (000) МКД	31 декември 2021 во (000) МКД
Приходи од работењето			
Приходи од продажба	5	818.106	1.082.741
Останати приходи	6	29.986	22.622
Вкупно приходи од работењето		848.093	1.105.363
Промена на вредноста на залихите на готовите производи и на недовршеното производство	7	(1.941)	(91.762)
Капитализирано сопствено производство и услуги		-	-
Расходи од работењето			
Трошоци за суровини и други материјали	8	525.008	606.261
Набавна вредност на продадени стоки	9	222	4.988
ситен инвентар, амбалажа и автогуми	10	32.719	26.050
Услуги со карактер на материјални трошоци	11	107.454	181.260
Останати трошоци од работењето	12	35.737	40.925
Трошоци за вработените	13	179.477	138.612
Амортизација на материјални и нематеријални средства	14	24.519	23.028
Вредносно усогласување на нетековни/тековни средства	15	34	27
Резервирања за трошоци и ризици		-	-
Останати расходи од работењето	16	74	3
Вкупно расходи од работењето		905.243	1.021.154
Финансиски приходи	17	240.815	196.416
Финансиски расходи	18	41.620	50.248
Удел во добивката/загуба на придружените друштва	19	-	-
Добивка/Загуба од редовното работење	20	140.103	138.614
Нето добивка/загуба од прекинати работења		-	-
Добивка/Загуба пред оданочување	20	140.103	138.614
Данок на добивка	21	-	3.906
Одложени даночни приходи/расходи		-	-
Нето добивка/загуба за деловната година	22	140.103	134.707
Останата сеопфатна добивка	23	4.042	933
Останата сеопфатна загуба		-	-
Вкупна сеопфатна добивка/загуба за годината	24	144.146	135.640
Сеопфатна добивка/загуба којашто им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво		-	-
Сеопфатна добивка/загуба којашто им припаѓа на неконтролираното учество		-	-
Основна добивка/загуба по акција (денари по акција)	25	51,10	49,13

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Кире Станкоски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2022 година

ОПИС	Состојба на 31 декември 2021 година (во 000 МКД)	Зголемување (во 000 МКД)	Намалување (во 000 МКД)	Состојба на 31 декември 2022 година (во 000 МКД)
Основна главнина	8.594.869	-	-	8.594.869
Премии на емитирани акции	396.661			396.661
Ревалоризациска резерва	53.039	4.042	-	57.081
Резерви	335	-	-	335
Акумулирана добивка	-	-	-	-
Пренесена загуба	(8.955.096)	-	134.707	(8.820.388)
Дивиденди	-	-	-	-
Добивка за финансиската година	134.707	5.396	-	140.103
Загуба за финансиската година	-	-	-	-
Вкупно главнина и резерви	224.515	9.438	134.707	368.661

ОПИС	Состојба на 31 декември 2020 година (во 000 МКД)	Зголемување (во 000 МКД)	Намалување (во 000 МКД)	Состојба на 31 декември 2021 година (во 000 МКД)
Основна главнина	8.594.869	-	-	8.594.869
Премии на емитирани акции	396.661			396.661
Ревалоризациска резерва	52.106	933	-	53.039
Резерви	335	-	-	335
Акумулирана добивка	-	-	-	-
Пренесена загуба	(8.986.099)	-	31.004	(8.955.096)
Дивиденди	-	-	-	-
Добивка за финансиската година	31.004	103.703	-	134.707
Загуба за финансиската година	-	-	-	-
Вкупно главнина и резерви	88.875	104.636	31.004	224.515

Тутунски Комбинат АД Прилеп
 Генерален Извршен Директор
 Кире Стајкоски

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
на Тутунски Комбинат АД Прилеп
за годината која завршува на 31 декември 2022 година

	<u>31 декември 2022</u> <u>во (000) МКД</u>	<u>31 декември 2021</u> <u>во (000) МКД</u>
I. Готовински тек од оперативни активности		
Нето добивка/загуба по оданочување	140.103	134.707
Амортизација на основни средства	24.519	23.028
Зголемување/намалување на тековните средства		
Залихи	(274.417)	9.904
Побарувања од поврзани друштва	-	-
Побарувања од купувачи	42.976	(23.012)
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	(31)	-
Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси	(2.950)	5.499
Побарувања од вработените	(3)	157
Останати краткорочни побарувања	-	-
Платени трошоци за идните периоди и пресметани приходи	17.203	(11.108)
Вкупно зголемување/намалување на тековните средства	(217.222)	(18.560)
Зголемување/намалување на тековни обврски		
Обврски спрема поврзани друштва	215	(155)
Обврски спрема добавувачи	952	(3.659)
Обврски за аванси, депозити и кауции	-	-
Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести	2.985	712
Обврски кон вработените	5.459	1.362
Тековни даночни обврски	(3.601)	3.455
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Обврски по заеми и кредити	359.634	87.797
Обврски по основ на учество во резултатот	-	-
Останати финансиски обврски	(22)	(11)
Останати краткорочни обврски	93	92
Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди	634	-
Вкупно зголемување/намалување на тековни обврски	366.349	89.594
Вкупно нето готовина од оперативни активности	313.750	228.769
II. Готовински тек од инвестициски активности		
Материјални и нематеријални средства	(50.412)	(25.844)
Вложувања во недвижности	991	991
Долгорочни финансиски средства	(48.761)	(93.518)
Краткорочни финансиски средства	-	-
Вкупно нето готовина од инвестициски активности	(98.182)	(118.371)
III. Готовински тек од финансиски активности		
Главнина и резерви	4.042	933
Долгорочни резервирања за ризици и трошоци	-	-
Долгорочни обврски	(104.796)	(115.412)
Одложени даночни обврски	-	-
Вкупно нето готовина од финансиски активности	(100.754)	(114.479)
Вкупно нето пораст/намалување на готовината	114.814	(4.081)
Готовина на почетокот од годината	27.669	31.750
Готовина на крајот од годината	142.483	27.669

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Кире Станкоски

БЕЛЕШКИ
КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ НА
ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД ПРИЛЕП
ЗА ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2022

БЕЛЕШКА 1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Тутунски Комбинат Прилеп во понатамошниот текст („Друштвото“) е Акционерско Друштво, основано и со седиште во Република Северна Македонија. Друштвото е регистрирано, согласно одредбите од Законот за трговски друштва кај Основниот суд во Прилеп под Трег.бр. 0100004244-03-000 од 27 мај 1991 година. Седиштето на Друштвото е во Прилеп на ул. Прилепски Бранители бр.85, Република Северна Македонија. ЕМБС е 4018117 а ЕДБ 4021949119965.

Основната деловна активност на Друштвото согласно номенклатурата од НКД е 12.00 - Производство на тутунски производи, ферментација на тутун и преработка на тутун.

Во годината во која се врши ревизија, односно во 2022 година бројот на вработени изнесува 334, додека во претходната 2021 година овој број на вработени лица изнесуваше 287.

Вкупниот број на акции изнесува 2.741.845 (2.701.030 обични и 40.815 приоритетни) со номинална вредност на една акција од 51,13 евра и вкупна основна главнина во износ од 8.594.869 илјади денари.

Акциите на друштвото котираат на Македонската берза на хартии од вредност.

Друштвото спаѓа во групата на големи деловни субјекти.

Друштвото е во претежна сопственост на Владата на Република Северна Македонија.

Генерален извршен директор е Кире Станкоски со неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет.

1.1. Стратешки и статусни промени во текот на 2016 година

1. Собранието на акционери на Друштвото на ден 25 јули 2016 година донесе Одлука за статусна промена - присоединување на подружниците Тутунски Комбинат Цигари ДООЕЛ и Тутунски Комбинат Тутун ДООЕЛ кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. На ден 30 септември 2016 година, подружниците Тутунски Комбинат - Тутун ДООЕЛ и Тутунски Комбинат - Цигари ДООЕЛ склучија Спогодба за нивна статусна промена односно присоединување кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. Собранието на акционери на матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп на ден 28 ноември 2016 година донесе Одлука за прифаќање и потврдување на Спогодбата за присоединување. Со потврдување на Спогодбата, Собранието го одобри присоединувањето согласно роковите и условите утврдени во Спогодбата.

2. Присоединувањето е реализирано со датум на пресек 30 септември 2016 година, со кој датум е извршен универзален пренос на целиот имот и обврските од подружниците на матичното друштво и истите престанаа да постојат како правни лица без спроведување на постапка за ликвидација. На ден 09 декември 2016 година е извршен упис на статусната промена во Централниот Регистар на Република Северна Македонија.

БЕЛЕШКА 2. ОСНОВ ЗА СОСТАВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКЕТЕ ИЗВЕШТАИ

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Друштвото ја води својата сметководствена евиденција и ги подготвува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр. 28/2004 ... 99/2022) и прифатените сметководствени стандарди во Република Северна Македонија кои се објавени во Правилникот за водење на сметководството („Службен весник на РМ“ број 159/09, 164/10 и 107/2011).

Подготовката на овие финансиски извештаи е во согласност со сметководствените стандарди прифатени и објавени во Република Северна Македонија кои бараат употреба на одредени критички сметководствени проценки. Сметководствените стандарди бараат раководството на Друштвото да употреби свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност или подрачјата во кои претпоставките и

проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденуваат во финансиските извештаи. Финансиски извештаи се подготвуваат со состојба на и за годината што завршува на 31 декември.

Денарот преставува функционална и известувачка валута во Република Северна Македонија. Износите содржани во финансиските извештаи на Друштвото, како и во останатите придружни белешки кон финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари (000 МКД) освен ако не е поинаку наведено.

Финансиските извештаи се подготвени според моделот на набавна вредност како основа за мерење, освен ако не е поинаку наведено.

Приложените финансиски извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи на Друштвото.

Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во тековниот период.

Веродостојноста е поткрепена со фактот дека Друштвото ќе продолжи да работи и во иднина.

2.1.1. Претпоставка за неограничен континуитет во деловното работење

Овие финансиски извештаи се подготвени врз основа на претпоставката за неограничен континуитет во работењето на Друштвото. Истите не содржат било какви корекции и рекласификации кои би биле неопходни доколку претпоставката за неограничен континуитет во работењето на Друштвото би била доведена во прашање.

Друштвото во изминатите 20 години перманентно покажуваше загуба во своето работење и имаше намалување на капиталот. Прикажаните загуби и намалувањето на капиталот претходните години се резултат на несоодветна организациона поставеност (постоење на повеќе ДООЕЛ и заеднички служби - Холдинг), несоодветна деловна и развојна политика, превработеност со преку 1.000 вработени, презадолженост, оптовареност со кредити и камати, енормни отписи на застарени и спорни побарувања (871.919 илјади денари), енормни трошоци за неколку пакети за испратнина на вработените при престанок на работниот однос (2018 година: 208.907 илјади денари и 2015 година: 427.916 илјади денари) и сл.

Почнувајќи од 2014 година, преземени се низа мерки и активности за кои Менаџментот на Друштвото верува дека обезбедуваат соодветна основа за одржливост и развојот на деловните активности на Друштвото. Тие се:

- Во 2014 година склучен е договор за стратешко партнерство со компанијата Philip Morris International Management SA, Lausanne, Switzerland во кој договор се прецизира стратегијата на работење и развој на Тутунски Комбинат АД Прилеп.

- Во текот на 2014 година Друштво склучи Договор за заедничко вложување со Philip Morris International Management SA, Lausanne, Switzerland, при што беше формирано ново заедничко друштво, Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО, Скопје. Дејноста на ова друштво е трговија на големо со производи од тутун. Ова друштво е ексклузивен носител на лиценцните права и на правата за користење и организирање на производството и дистрибуцијата на тутунски производи со брендови на двете друштва. Менаџментот на Друштво очекува дека ова стратешко партнерство ќе обезбеди долгорочна одржливост на производство на тутунски преработки.

- Во текот на 2016 година, извршено е присоединување на подружниците Тутунски Комбинат Цигари ДООЕЛ и Тутунски Комбинат Тутун ДООЕЛ кон матичното друштво Тутунски Комбинат АД Прилеп. Деловните активности на подружниците континуирано продолжуваат во рамките на Друштвото, со што присоединувањето не влијае на заинтересираните страни на Друштвото. Присоединувањето е поттикнато со цел да се зголеми успешноста во работењето како и да се искористат предностите што ги има заедничкото работење а истовремено да се намалат трошоците на работењето.

Остварените промени не можеа значајно да е подобрат финансиската состојба на Друштвото за краток временски период, така што и покрај остварената добивка во 2022 и 2021 година од 140.103 илјади денари односно од 134.707 илјади денари финансиската состојба на Друштвото е сепак сеуште неповолна. Истата се гледа преку следните показатели со состојба на 31 Декември:

Опис	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Нетековни средства	629.461	555.798
Тековни средства	795.240	463.204
Долгорочни обврски	214.808	319.605
Краткорочни обврски	841.232	474.883
Акумулирана загуба	(8.820.388)	(8.955.096)

Добивка за тековната година	140.103	134.707
Капитал	368.661	224.515
Однос на тековни средства со тековни обврски	94,53%	97,54%

И покрај ваквата состојба, Менаџментот верува во одржливоста на континуитетот во работењето со преземање на следниве мерки и активности:

- Долгорочен континуитет во деловните активности што се потврдува со фактот дека постои висок степен на сигурност во обезбедувањето на суров тутун годишно од 2,5 до 3 илјади тони, негово ферментирање и продажба во најголем дел преку компанијата Филип Морис врз основа на долгорочен договор за деловно – техничка соработка,
- Континуирано производство и продажба на цигари барани на пазарот преку системот на лон – производство што се реализира преку друштвото Филип Морис Тутунски Комбинат ДОО Скопје;
- Продолжени и репрограмирани кредитни аранжмани, особено за откуп на суров тутун и за тековно работење;
- Подобрување на кредитниот рејтинг на Друштвото со очекуван позитивен тренд на зголемување на финансискиот резултат и зголемување на капиталот;
- Тековно и долгорочно усогласување на паричните приливи и одливи (позитивен cash flow);
- Рационална организација и намалување на трошоците во сите процеси од работењето;
- Реализирање на долгорочниот Бизнис план 2018 – 2024 година;
- Континуирано инвестирање во технологии и стручни оспособувања;
- Примена на дигитализационите достигнувања во сферата на информативниот систем, во производството, во продажбите, во финансирањето и во финансиското известување.

2.2. Користени проценки

При подготвување на финансиските извештаи Друштвото применува сметководствени проценки за ставките кои не можат прецизно да се измерат. Проценувањето вклучува расудувања засновани на информации кои се последно расположливи. Во текот на работењето одредени проценки можат да се ревидираат како резултат на промена на околностите врз основа на кој биле засновани, промени во опкружувањето или добиените нови информации и сознанија.

Проценки се употребуваат и при проценување на корисниот век на употреба на недвижностите, постројките и опремата, обезвреднување на недвижностите, постројките и опремата, исправка на вредноста на побарувањата односно утврдување на објективна вредност на побарувањата, вредносно усогласување (исправки) на залихите за да се сведат на нивната нето реализациона вредност и слично.

2.3. Трансакции во странски валути

Трансакциите деноминирани од странска валута се искажани во македонски денари, кои се известувачка и функционална валута на Друштвото, со примена на официјалниот среден курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани од странска валута се искажани во македонски денари по средниот курс на Народната банка на Република Северна Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики се прикажани во извештајот за сеопфатната добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување.

Во тековната 2022 година Друштвото има трансакции изразени во странска валута.

2.4. Девизни курсеви

Официјалните девизни курсеви кои беа применети за искажување на ставките од извештајот за финансиската состојба се следниве:

Валута	31 декември 2022	31 декември 2021
1 EUR	61,4932 ден.	61,6270 ден.
1 USD	57,6535 ден.	54,3736 ден.

2.5. Деловни комбинации

Матичното Друштво го применува методот на стекнување на деловни комбинации во сметководството. Пренесениот надомест од страна на матичното Друштво за да стекне контрола врз подружницата, се пресметува како збир од објективни вредности на пренесените средства, настанатите обврски и сопственичките учества од страна на матичното Друштво на датумот на стекнување, кои вклучуваат објективна вредност на средствата или обврските кои произлегуваат од преземиениот ангажман на надомест. Трошоците за стекнување се признаваат во периодот кога настанале.

Друштво признава стекнати средства кои можат да се идентификуваат и претпоставени обврски во деловна комбинација без оглед на тоа дали тие биле претходно признаени во финансиските извештаи на стекнувачот, пред периодот на стекнување. Стекнатите средства и претпоставените обврски се водат по нивната сметководствена вредност на датумот на стекнување.

Гудвилот се евидентира после одделно признавање на нематеријалните средства кои можат да се идентификуваат. Гудвилот се пресметува:

1. На збирниот износ од:
  - Пренесениот надомест измерен во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди, каде вообичаено се применува објективна вредност на датумот на стекнување;
  - Износот на било кое неконтролирано учество во стекнатиот ентитет мерено во согласност со Меѓународните сметководствени стандарди;
  - Во деловна комбинација која е стекната низ фази по објективна вредност на датумот на стекнување на сопственичкото учество кое стекнувачот претходно го имал во стекнатиот ентитет;
2. На разликата помеѓу износите на стекнатите средства кои можат да се идентификуваат и преземените обврски на датумот на стекнување, мерени согласно Меѓународните сметководствени стандарди;

За разлика од претходно наведениот гудвил кој претставува позитивен гудвил, негативен гудвил е кога пренесениот надомест на стекнувачот во стекнатите средства е помал од нето вредноста на стекнатите средства. Овој негативен гудвил е познат под поимот поповолна набавка.

2.6. Споредбени показатели

Финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 Декември тековна и претходна година. Финансиските извештаи се ревидираат секоја тековна година, со што е овозможено споредливост со финансиските извештаи од претходната година.

БЕЛЕШКА 3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И ПОРЦЕНКИ

3.1. Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и за резервирањата поради обезвреднување доколку истите постојат. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Постројките и опремата се евидентираат по набавна, односно претпоставена набавна вредност, намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради обезвреднување, доколку постои. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана набавна вредност на одредени ставки на недвижностите, постројките и опремата кои се ревалоризирани во периодите пред 2005 година по пат на примена на коефициенти за индексирање утврдени од страна на Државниот завод за статистика.

Цената на чинење на средствата изградени во сопствена режија се состои од трошокот за материјали, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Трошоците по камати за позајмици кои се користат за финансирање при изградба на недвижностите, постројките и опремата се капитализираат за време на периодот кој е потребен истите да се завршат и подготват за нивно ставање во употреба. Останатите трошоци по основ на позајмици се евидентирани како трошоци на периодот во кој настанале.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи во Друштвото поврзани со таа ставка и кога трошокот на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во извештајот за сеопфатната добивка во текот на периодот во кој се јавуваат.

Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек, доколку такви постојат.

Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува право пропорционално со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивната резидуална вредност низ проценетиот век на употреба и тоа како што следи:

	2022	2021
Градежни објекти	5-40 години	5-40 години
Погонска опрема	4-10 години	4-10 години
Останата опрема и моторни возила	4-10 години	4-10 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат и доколку е потребно се коригираат на секој датум на известување. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓување се одредуваат по пат на споредба на приливите со сметководствената вредност на средствата што се отуѓуваат. Разликите се вклучени во извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

3.2. Нематеријални средства

Нематеријални средства се оние средства кои немаат физичка содржина но кои можат да се идентификуваат. Тие се:

- Научно истражувачко знаење;
- Дизајнирање и имплементација на нови процеси;
- Патенти и лиценци и сл.;
- Интелектуална сопственост;
- Развивање на пазарот и трговски марки;
- Компјутерски софтвер кој не е составен дел на хардверот;
- Авторски права;
- Увозни квоти;
- Франшизи.

Нематеријалните средства треба да се идентификуваат со цел јасно да се разграничат од гудвилот и тие почетно се мерат според нивната набавна вредност, а се признаваат само доколку:

- Е веројатно дека идни економски користи ќе му се припишат на нематеријалното средство;
- Набавната вредност на нематеријалното средство може веродостојно да се измери;

Корисниот век на нематеријалното средство се определува како ограничен и неограничен. Корисниот век на нематеријалното средство кој произлегува од договори и други законски права не треба да го надмине периодот на договорот и другите законски права.

Амортизацијата на нематеријалните средства со ограничен век на користење се пресметува врз основа на набавната вредност на нематеријалните средства и тоа по праволиниска метода. Амортизација на нематеријалните средства со неограничен век на користење не се пресметува.

Периодот на амортизација и методот на амортизација на нематеријалните средства со ограничен век на користење треба да се проверува и корегира најмалку еднаш годишно.

3.2.1. Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот односно со одржувањето на компјутерските софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Друштвото и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средство, се амортизираат користејќи ја правопрпорционалната метода во текот на период од 5 години.

3.3. Вложувања во недвижности за изнајмување

Недвижностите во сопственост на Друштвото кои се чуваат пред се за остварување на приходи од нивно изнајмување наместо од употреба во редовното работењето, се признаваат како вложувања во недвижности наменети за изнајмување.

Недвижностите за изнајмување кои се однесуваат од производствени погони се евидентираат по набавна односно претпоставена набавна вредност, намалена за соодветната исправка на вредноста и евентуалното резервирање поради обезвреднување. Моделот на објективна вредност не е прифатен поради неможноста за негово веродостојно утврдување. Имено, споредливите пазарни трансакции за овие ставки на недвижности се ретки и при тоа не постојат ниту алтернативни проценки засновани на проекции за дисконтирани парични текови.

Депрецијацијата на ставките на овие недвижности се пресметува правопрпорционално со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивната резидуална вредност низ проценетиот век на употреба.

3.4. Обезвреднување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства се проверуваат од постоење на можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени на условите укажуваат дека евидентираните износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентираните износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива при продажба на средствата во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни парични приливи кои се очекуваат да произлезат од континуирана употреба на средствата или од нивно отуѓување на крајот на корисниот век. Надоместливите износи се проценуваат на поединечните средства или ако тоа не е можно, на целата група на средства која генерира готовина.

3.5. Вложувања во придружени друштва и учество во заеднички вложувања

Придружени друштва се субјекти врз кои Друштвото има значително влијание но не ги контролира истите. Постоењето на значително влијание се утврдува преку:

- застапеност во одборот на директори,
- учество во процесот на креирање политики и донесување на одлуки,
- материјални трансакции, меѓусебна размена на раководен персонал и обезбедување на суштински технички информации, и
- учеството во капиталот кој се движи помеѓу 20 и 50% од гласачките права.

Вложувањата во придружените друштва се евидентираат според методот на главнина. Според методот на главнина, вложувањето во придружените друштва првично се признава по набавна вредност, а последователно набавната вредност се зголемува или намалува зависно од учеството во добивката и загубата на придружените друштва по датумот на нивното стекнување. Кога набавната вредност на вложувањето се зголемува за учеството во добивката на придруженото друштво, тогаш со распределба на добивката од придруженото друштво се врши намалување на претходно зголемените вложувања.

Доколку уделот во загубата на придруженото друштво е еднаков или го надминува учеството во придруженото друштво, во тој момент се прекинува со признавање на делот во понатамошните загуби.

Тутунски Комбинат АД Прилеп има заедничко вложување со Филип Морис Интернационал по склучен договор за формирање на ново друштво со назив Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје. Според одредбите од тој договор, остварената добивка во ново формираното друштво се распределува по соодносот 49% за Тутунски Комбинат АД Прилеп а 51% за Филип Морис Интернационал. Оваа распределба се врши по методот на главнина.

3.6. Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Класификацијата зависи од целите на набавката на финансиските средства. Раководството ги класифицира финансиските средства во моментот на нивното првично признавање.

3.6.1. Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на Извештајот за финансиската состојба. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба се состојат од побарувања од купувачи и останати побарувања.

3.6.2. Признавање и мерење на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата односно на датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде финансиското средство. Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правото за примање на истите или по нивното пренесување ако Друштвото значително ги пренело сите ризици и користи од сопственоста врз финансиските средства. Финансиските средства расположливи за продажба последователно се евидентираат по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата последователно се евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Финансиски средства расположливи за продажба, кредитите и побарувањата, почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците од трансакциите.

Кога финансиските средства класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, претходно акумулираната коригирана објективна вредност признаена во останатата сеопфатна добивка и во резервите се вклучува во извештајот за сеопфатна добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност во периодот на кој се однесува.

Каматите од средствата расположливи за продажба пресметани врз основа на ефективна каматна стапка се признаваат во добивката/загубата како финансиски приходи. Приходите од дивиденди и од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во добивките/загубите како дел од останатите приходи во моментот кога Друштвото има воспоставено право на прилив од дивиденда.

3.6.3. Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на истите или по нивното пренесување ако Друштвото ги пренело сите значајни ризици и користи од сопственоста врз финансиските средства.

3.6.4. Обезвреднување на финансиските средства

А) Средства евидентирани по амортизациона набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или на група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства се оштетени и загуба поради обезвреднување се евидентира само ако постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата при што настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или на групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за обезвреднување може да се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплатата на главницата и каматата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промени во економските услови кои кореспондираат со загуба.

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради обезвреднување претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови, дисконтирани со примена на изворна ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од обезвреднување. На пример, Друштвото може да го измери обезвреднувањето на средството врз основа на објективна вредност на инструментот користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на обезвреднувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на

обезвреднувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признатата загуба се намалува преку тековните добивки или загуби.

Б) Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должничките хартии од вредност, Друштвото ги користи критериумите наведени во следната точка.

(а) Кај сопственичките хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгираното опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба измерена како разлика помеѓу набавната вредност и тековната објективна вредност намалена за загубата поради обезвреднување претходно признаена во Извештајот за финансиската состојба, се отстранува од сеопфатната добивка и се признава како добивка или загуба за периодот.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирање на обезвреднувањето во добивките или загубите, загубата поради обезвреднување се намалува преку тековните добивки односно загуби. Кај сопственичките финансиски средства расположливи за продажба, анулирање на обезвреднувањето не се евидентира преку добивки и загуби и секое последователно зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

3.7. Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат а нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или кога истовремено се реализираат средствата и подмируваат обврските.

3.8. Залихи

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажната вредност намалена за трошоците за завршување на продажбата, маркетингот и дистрибуцијата. Намалување на вредноста на залихите се спроведува за време на редовниот годишен попис а врз основа на проценка за нивно оштетување, дотраеност и сл. Намалувањето на вредноста на залихите се врши на товар на расходите на периодот, вклучувајќи го и секое нивелирање по пат на отпис до нето реализационата вредност ако истата е пониска од набавната.

Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек која ги вклучува трошоците направени за нивна набавка, за нивна достава до постоечката локација и за нивно доведување во состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

Отписот на ситниот инвентар се врши еднократно при ставање на истиот во употреба а амбалажата и автомобилските гуми се отпишуваат 100% при ставање на истите во употреба.

3.9. Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачите претставуваат износи кои се побаруваат од купувачите за продадени стоки или извршени услуги во нормалниот тек на работење. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како нетековни побарувања.

Овие побарувања и позајмици иницијално се признаваат по нивна објективна вредност а последователно се мерат според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањата поради обезвреднување.

Резервирањата поради обезвреднување се пресметуваат кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања и дадените позајмици согласно нивните оригинални услови за плаќање.

Значителни финансиски потешкотии кај должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање, претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за безвреднување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

Износот на резервирањата претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средствата и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворна ефективна каматна стапка на финансиските средства. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираните износ на средството со признавање на поврзаните загуби, со признавање на резервирање поради безвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради безвреднување се евидентира преку тековните добивки/загуби. Во случај на ненаплативост на побарувањето, истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка.

3.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти на парични средства вклучуваат готовина во благајната, депозити по видување во банки и други краткорочни високо ликвидни вложувања кои доспеваат во период не подолг од 3 месеци од датумот на стекнување. Парите на сметките во денари кај комерцијалните банки се водат во номинални износи според изводот за состојбата на прометот на тие сметки. Парите во благајна во денари се искажуваат по номинална вредност. Девизите на сметките во банката и благајната се искажуваат по среден курс на Народната банка на Република Северна Македонија на денот на изготвување на извештајот за финансиската состојба.

Пресметувањето на девизите се врши секогаш на денот на промената на состојбата на сметката (благајната) и на крајот на месецот.

За целите на составување на извештајот за парични текови:

- а) паричните средства ги опфаќаат готовината во касите и депозитите по видување (денарски и девизни),
- б) паричните еквиваленти ги опфаќаат краткорочните, високо ликвидни вложувања, кои брзо можат да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност (рок на достасаност до 3 месеци и помалку).

3.11. Платени трошоци за идни периоди (ABP)

Однапред платените трошоци за идните периоди се искажуваат како активни временски разграничувања и се претставуваат во трошоци на периодот на кој се однесуваат. Причините за разграничувањето како и износите кои се однесуваат на идните периоди мора да бидат искажани на соодветна сметководствена исправа.

Приходите кои се пресметани во корист на тековниот период а немаат елементи за да се искажат како побарувања, се искажуваат како активни временски разграничувања. Кога ќе се стекнат услови за испоставување на документ врз основа на кој се стекнати побарувањата, временските разграничувања се пренесуваат на сметките на побарувањата. Основата за приходување и искажување на таквите износи на временските разграничувања мора да биде утврдена со соодветна сметководствена исправа.

3.12. Капитал, резерви и акумулирани добивки/загуби

А) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции

Б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнување на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување.

В) Сопствени акции

Кога Друштвото откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени (резервски) акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

Г) Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни и други резерви, се создадени во текот на претходните периоди врз основа на добивки односно загуби од ревалоризација на материјални и финансиски средства расположливи за продажба како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива, одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Д) Акумулирани загуби

Акумулираните загуби ги вклучуваат загубите од тековниот и од претходните периоди.

3.13. Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски спрема добавувачи и позајмици.

3.13.1. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачите се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работење. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок до една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како нетековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентираат по нивната објективна вредност а последователно според нивната измерена амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

3.13.2. Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакцијата. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност а разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекување. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Друштвото има безусловно право за подмирување на обврските за уште најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

3.14. Одложени плаќања на трошоци и приходи за идните периоди (ПВР)

На товар на пресметковниот период се пресметуваат и трошоците за кои не постојат соодветни сметководствени исправи за да можат да се признаат како обврска, а за кои со сигурност може да се утврди дека се однесуваат на тековниот пресметковен период. Кога ќе се прибават документи за признавање на обврските, се врши укинување на временските разграничувања во корист на сметките на обврските.

Приходите за кои нема услови за признавање во тековниот пресметковен период, се одложуваат преку временски разграничувања за идни периоди.

Во корист на временските разграничувања се евидентираат и наплатените приходи кои се однесуваат за идните периоди, а за кои не било искажано соодветно побарување.

3.15. Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен временски период да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на

набавната вредност на тие средства до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити, каде се очекуваат трошоците за квалификуваните средства да се одземаат од трошоците за позајмување, можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмување се признаени во добивките или загубите во периодот во кој настанале.

3.16. Наем

Друштвото признава постоење на наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство односно средства, или со договорот се пренесува правото за употреба на тие средства.

3.16.1. Друштвото како закупопримач

Финансискиот наем преставува тековен закуп на средството, кој на Друштвото суштински му ги пренесува сите ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивна објективна вредност или ако е пониска, тогаш по нивната сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата по основ на наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на средството или според периодот за наем, ако не постои реална сигурност дека Друштвото ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот за наем. Со состојба на 31 декември Друштвото нема класифицирано средства во оваа категорија.

Исплатите за оперативен наем се признаваат како трошок на правопрпорционална основа во текот на периодот на наемот. Поврзаните трошоци како што се трошоците за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување. Со состојба на 31 декември Друштвото има класифицирано средства во оваа категорија.

3.16.2. Друштвото како закуподавач

Наемот каде Друштвото суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во извештајот за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приходот од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои настанале. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

Во тековната 2022 година Друштвото има евидентирано трансакции кои претставуваат оперативен наем.

3.17. Данок на добивка

Данокот на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековен и одложен данок на добивка.

3.17.1. Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Извештајот за сеопфатна добивка, коригирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночен кредит, како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамките на одреден период или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска во наредните периоди.

Даночните обврзници кои ќе вршат исплати на акумулирани добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката, имаат обврска да пресметаат и платат покрај данок на личен доход и данок на добивка.

3.17.2. Одложен данок на добивка

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по

кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочлива добивка.

3.18. Надомести за вработените

3.18.1. Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените се уплатуваат во соодветните пензиски фондови. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни нето плати исплатени по работник во РСМ во последните три месеци. Друштвото нема направено резервирања за ова право на вработените бидејќи смета дека сумата е незначителна за финансиските извештаи.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат од работа по основ на технолошки вишок, износ кој зависи од работниот стаж на вработениот, но најмногу до седум месечни просечни нето плати исплатени на работникот. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените.

3.18.2. Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

3.19. Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавката на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во тој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност. Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи, се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

3.20. Резервирања

Резервирања се признаваат тогаш кога Друштвото има тековна обврска како резултат на минат настан и кога постои веројатност дека ќе има одлив на средства за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна процена за износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна процена. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

Таму каде што дел или сите потребни издатоци за подмирување на резервирањата се очекува да бидат надоместени од друга страна, надоместувањето се признава кога навистина е извесно дека ќе биде примено доколку Друштвото ја подмири обврската. Надоместувањето се признава како посебно средство во Извештајот за финансиската состојба. Износот кој се признава за надоместување не треба да го надмине износот на резервирањето. Во Извештајот за сеопфатна добивка, расходот кој се однесува за резервирања се признава во нето износ кој е признаен за надоместување.

3.21. Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти.

Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат при што се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе преставува прилив во Друштвото, кога направените трошоци или идните трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Друштвото.

3.21.1. Приходи од продажба - продажба на големо - цигари, режан и ферментиран тутун и филтер стапчиња

Приходот од продажба на производи се признаваат во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфичните критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат за разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

3.21.2. Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

3.21.3. Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства дадени под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на пропорционална основа во текот на периодот на наем. Непредвидените наемнини доколку ги има, се признаваат како интегрален дел на вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

3.21.4. Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот пренос на средствата.

Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камати по обврски по кредити и позајмици и трошоци за камати на задоцнети плаќања. Трошоците за кредити и позајмици се признаваат во добивките или загубите со користење на методот на ефективна каматна стапка.

3.21.5. Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди доказ за износот на минимална дивиденда од придружните друштва или од вложувањата во придружните друштва.

3.21.6. Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на настанување на потрошокот на суровините и материјалите и на искористувањето на услугите, односно во периодот на нивното настанување.

3.22. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Друштвото се евидентира како обврска во финансиските извештаи во периодот кога таа се одобрува од акционерите на Друштвото.

3.23. Преземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства по основ на овие обврски. Исто така, неизвесни средства не се евидентираат во финансиските извештаи, но само се обелоденуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесната загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известувањето или кога може да се направи разумна процена на износот на загубата.

3.24. Известување по оперативни сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај другите деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамките на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

3.24.1. Деловни сегменти

Деловните активности на Друштвото се однесуваат на еден оперативен сегмент а тоа е производство на тутунски производи, ферментација на тутун и преработка на тутун.

3.24.2. Географски сегменти

Деловните активности на Друштвото се вршат на територијата на Република Северна Македонија.

3.25. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната заработувачка по акција на обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката во тековната година која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.26. Промена на сметководствени политики

Сметководствените политики кои се утврдени со овој правилник се применуваат од период во период на конзистентна основа. Сметководствените политики се менуваат доколку тоа е условено со измена или донесување на нови МСС/МСФИ.

По исклучок на ставот 1 од оваа точка, промена на сметководствените политики може да се направи доброволно ако се процени дека новата сметководствена политика води кон подобра презентација на случувањата и позициите во финансиските извештаи. За промените во сметководствените политики одлучува Одборот на директори.

Новата сметководствена политика се применува ретроактивно, кога тоа се бара од МСС/МСФИ како од секогаш да била применета, освен кога износот за корекција не може прецизно да се утврди. Во таков случај новата сметководствена политика се применува на перспективна основа.

Ефектот кој настанува од ретроактивна примена на новите сметководствени политики се признава како корекција на пренесениот резултат, во согласност со МСС 8.

За оние средства, обврски, приходи и расходи за кои со овој акт не се утврдени сметководствени политики ќе се применува основниот третман за нивно мерење утврден во соодветниот МСФИ.

БЕЛЕШКА 4. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

4.1. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1.1. Ризик од промена на девизните курсеви

Друштвото влегува во трансакции во странска валута кои произлегуваат од набавки и продажби на странски пазари при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија и не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можни флукуации на странските валути кои сепак се ограничени поради фактот што најголем број од трансакции се во Евра, чии валутен курс се смета за релативно стабилен.

4.1.2. Ризик од промена на цени

Друштвото е изложено на ризик од промена на цени на вложувањата расположливи за продажба и истиот е надвор од контрола на Друштвото. Изложеноста на Друштвото на овој вид на ризик е дадена преку износите на овие вложувања во Белешката 29.

4.1.3. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промена на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека во тековната 2022 година Друштвото користи вакви кредити и позајмици, може да се каже дека постои изложеност спрема овој вид на ризик.

Ризикот од каматните стапки се оценува во зависност од тоа дали договорите за кредити се со фиксна или променлива каматна стапка. Имајќи го во предвид фактот дека Друштвото во 2022 година користи краткорочни и долгорочни кредити со варијабилна каматна стапка, сензитивноста од промена на каматните стапки за +/- 2% на годишно ниво се ефектуира со зголемување или намалување на остварената добивка и истата е дадена во продолжение.

4.1.4. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите стасани обврски за плаќање. Друштвото има еден значаен купувач но нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед на фактот дека со истиот има склучено повеќе годишен договор за деловна соработка (до 2024 година).

4.1.5. Ризик од неликвидност

Друштвото е изложено на ризик од неликвидност кога нема да биде во можност со своите парични средства редовно да ги плаќа стасаните обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик Друштвото го надминува со континуирано обезбедување на потребни парични средства за сервисирање на своите пристигнати обврски.

4.1.6. Даночен ризик

Согласно законските прописи во Република Северна Македонија, финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесување на даночните биланси за тековната година. Во тековната 2022 години, во Друштвото не е вршена контрола од страна на даночните власти. Дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не можат да се определат со разумна сигурност.

4.1.7. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиските средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност со рок на доспевање од максимум една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите како и за обврските по однос на долгорочните кредити.

4.2. Финансиски инструменти

4.2.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење од сопствени средства (акумулирана добивка и амортизација) и со користење на краткорочни и долгорочни кредити и позајмици со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември тековна и претходна година е следна:

Долгорочна задолженост	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Долгорочни обврски	214.808	319.605
Парични средства и парични еквиваленти	142.483	27.669
Нето обврски	72.325	291.936
Вкупно капитал и резерви	368.661	224.515
% на долгорочна задолженост во однос на капиталот	19,62%	130,03%

Вкупна задолженост	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Вкупни обврски (краткорочни и долгорочни)	1.056.040	794.487
Вкупни средства	1.424.701	1.019.002
% на вкупна задолженост во однос на вкупните средства	74,12%	77,97%

4.2.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на девизните курсеви на странски валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во илјади денари е како што следи:

	Во илјади (000) МКД					
	Средства		Обврски		Салдо	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
ЕУР	8.650	62.315	(1.122)	(127)	9.772	62.442
УСД	91	86	-	6	91	80
ГБП	-	-	144	(53)	(144)	53
Други	-	-	-	-	-	-

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на извештајот за финансиската состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката а негативните намалувања на добивката за соодветниот период.

	Во илјади (000) МКД			
	Зголемување за 10%		Намалувања за 10%	
	2022	2021	2022	2021
ЕУР	977	6.244	(977)	(6.244)
УСД	9	8	(9)	(8)
ГБП	(14)	5	14	(5)
Други	-	-	-	-
Нето ефект	972	6.257	(972)	(6.257)

4.2.3. Ризик од промена на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промена на каматните стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот на годините е:

Финансиски средства	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Некаматносни		
Парични средства	142.483	27.669
Побарувања од купувачи	20.349	63.325
Дадени аванси	167	136
Останати побарувања	5.298	2.346
Вложувања расположливи за продажба	234.531	185.770
Вкупно	402.828	279.246
Каматносни со променлива каматна стапка		
Парични средства на сметки	-	-
Дадени депозити во банки	-	-
Дадени заеми на поврзани друштва	-	-
Вкупно	-	-
Финансиски обврски		
Некаматносни		
Обврски кон добавувачи	11.725	10.773
Останати тековни обврски	34.299	29.431
Вкупно	46.024	40.204
Каматносни со фиксна каматна стапка		-
Кредит од Халк Банка	70.785	180.743
Кредит Комерцијална Банка	61.694	-
Останати обврски	121.371	137.652
Вкупно	253.850	318.395
Каматносни со променлива каматна стапка		
Кредит од Комерцијална и НЛБ Банка (синдициран)	571.533	291.500
Кредит од Охридска Банка	-	67.789
Кредит од Комерцијална Банка	62.634	76.598
Кредит од Халк Банка	122.000	-
Вкупно	756.167	435.888

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување на варијабилните каматните стапки на користените кредити и позајмици за 2% поени. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и позајмици на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемување на добивката, а негативните намалување на добивката за соодветниот период.

	Во илјади (000) денари			
	Зголемување за 2% поени		Намалувања за 2% поени	
	2022	2021	2022	2021
Земени кредити	15.123	8.718	(15.123)	(8.718)
Нето ефект	15.123	8.718	(15.123)	(8.718)

4.2.4. Ризик од ликвидност

Друштвото е изложено на ризик од неликвидност кога нема да биде во можност со своите парични средства редовно да ги плаќа стасаните обврските спрема своите доверители и кредитори. Ваквиот ризик Друштвото го надминува со континуирано обезбедување на потребни парични средства за сервисирање на своите пристигнати обврски.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември тековната година според нивната доспеаност.

	Во илјади (000) денари						Вкупно
	Недоспеани	До 3 месеци	До 4 месеци	Од 4-6 месеци	Од 6 до 1 година	Над 1 година	
Парични средства	-	142.483	-	-	-	-	142.483
Побарувања од купувачи	19.478	387	-	164	-	483	20.349
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	-	-	-	-	167	-	167
Побарувања од вработени	-	-	-	-	161	-	161
Останати побарувања	-	-	-	-	5.138	-	5.138
Вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	13.081	-	13.081
Вкупно средства	19.478	142.870	-	164	18.547	483	181.379
Обврски спрема добавувачи	9.398	3.036	(708)	898	24	(922)	11.725
Обврски за аванси депозити и кауции	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по земи и кредити	-	-	-	-	806.039	214.808	1.020.847
Останати обврски	-	-	-	-	22.834	-	22.834
Вкупно обврски	9.398	3.036	(708)	898	828.897	213.886	1.055.406

БЕЛЕШКА 5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

Приходи од продажба	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Приходи од продажба на добра и услуги во странство	556.052	792.419
Реализација на тутун за извоз	556.052	792.394
Реализација на услуги за извоз	-	25
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	231.394	259.425
Приходи од продажба на производи во земјата	130.136	195.245
Приходи од услуги во земјата	4.472	3.426
Приходи од продажба на филтер стапчиња за Филип Морис	3.892	1.162
Приходи од продажба на цигари за Филип Морис	92.595	59.313
Приходи од продажба на лепило за Филип Морис	17	6
Приходи од продажба на лепила во земјата	281	273
Приходи од наемнини	13.371	12.172
Приходи од продажба на добра (стоки) во земјата	210	134
Приходи од продажба на материјали, резервни делови и отпадоци	6.261	7.801
Приходи од продажба на резервни делови и отпадоци	3.501	306
Приход од продажба на материјали	67	1.145
Приходи од продажба на материјали на тутунопроизводители	2.693	6.350
Приходи од надомест за отстапување на лиценци за цигари	10.819	10.791
Вкупно	818.106	1.082.741

БЕЛЕШКА 6. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

Останати приходи	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Приходи од продажба на нематеријални и материјални средства	249	-
Приходи од продажба на материјали и отпадоци	28.520	21.813
Вишоци	458	665
Приходи од премии, субвенции, дотации и донации	746	-
Останати приходи од работењето	13	143
Вкупно	29.986	22.622

БЕЛЕШКА 7. ПРОМЕНА НА ВРЕДНОСТА НА ЗАЛИХИ НА ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И НА НЕДОВРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Промена на вредноста на залихи		
Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	2.072	93.834
Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	131	2.072
Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	(1.941)	(91.762)

Поради фактот што вредноста на залихите на почетокот од годината е поголема од вредноста на залихите на крајот на годината, за разликата од (1.941) илјади денари пресметковно треба да се зголемат трошоците од класа 4 (четири).

БЕЛЕШКА 8. ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Трошоци за сировини и материјали		
Трошоци за сировини и материјали	453.707	574.221
Трошоци за енергија	65.085	25.360
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување	5.136	5.615
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми	1.080	1.065
Вкупно	525.008	606.261

БЕЛЕШКА 9. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ СТОКИ

	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Набавна вредност на продадени стоки		
Набавна вредност на продадени добра (стоки)	210	137
Набавна вредност на продадени нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинатото работење	12	4.851
Вкупно	222	4.988

БЕЛЕШКА 10. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНИ МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ

	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми		
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и отпадоци	32.719	26.050
Вкупно	32.719	26.050

БЕЛЕШКА 11. УСЛУГИ СО КАРАКТЕР НА МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

Услуги со карактер на материјални трошоци	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Транспортни услуги	13.277	13.146
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	3.075	2.756
Услуги за одржување и заштита	5.251	5.371
Комунални услуги	6.822	6.305
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	81	46
Наем - лизинг	343	389
Останати услуги	78.605	153.247
Вкупно	107.454	181.260

Во останатите услуги се сврстени трошоци кои се однесуваат на ферментација на тутун кои учествуваат со 49,55% во вкупните услуги со карактер на материјални трошоци.

БЕЛЕШКА 12. ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Останати трошоци од работењето	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	2.688	2.554
Трошоци за спонзорства и донации	653	1.624
Трошоци за репрезентација	1.858	1.423
Дневници за службени патувања, нокевања и патни трошоци	-	530
Трошоци за осигурување	-	3.712
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	2.243	2.407
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	506	503
Останати трошоци на работењето	27.789	28.173
Вкупно	35.737	40.925

Во останатите трошоци на работењето сврстени се трошоци за сезонски работници кои во вкупните останати трошоци од работењето учествуваат со 40,86%.

БЕЛЕШКА 13. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

Трошоци за вработени	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Плата и надоместоци на плата - бруто	162.732	130.215
Дневници за службени патувања, нокевања и патни трошоци	732	-
Трошоци за осигурување	4.757	-
Останати трошоци за вработените	11.255	8.397
Вкупно	179.477	138.612

БЕЛЕШКА 14. АМОРТИЗАЦИЈА НА ОСНОВНИ СРЕДСТВА

Амортизација на основни средства	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Трошоци за амортизација на нематеријални средства	3.487	1.706

Трошоци за амортизација на материјални средства	20.041	20.331
Трошоци за амортизација за вложувања во недвижности	991	991
Вкупно	24.519	23.028

БЕЛЕШКА 15. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА НЕТЕКОВНИ/ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

Вредносно усогласување на нетековни/тековни средства	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања	1	27
Вредносно усогласување на залихи	32	-
Вкупно	34	27

БЕЛЕШКА 16. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Останати расходи од работењето	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење	70	-
Останати расходи од работењето	3	3
Вкупно	74	3

БЕЛЕШКА 17. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ

Финансиски приходи	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Приходи од вложувања во поврзани друштва	239.884	194.450
Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	931	1.965
Останати финансиски приходи	-	1
Вкупно	240.815	196.416

Приходите од вложувања во поврзани друштва се однесуваат на учеството на Тутунски Комбинат АД Прилеп во капитално поврзаното друштвото Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје по основ на заедничко вложување со Филип Морис Интернационал во сооднос 49% - 51%. Сметководствено, согласно меѓусебната комуникација, евидентирани се како вложувања во придружени друштва – учество во заеднички вложувања (конто 031) и финансиски приходи (приходи од вложување во поврзани друштва и останати надополнувања). Делот од дивиденда кој според вложувањето во капитално поврзаното друштво Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје му припаѓа на Тутунски Комбинат АД Прилеп е во износ од 222.284 илјади денари. Дополнувањето на дивидендата е во износ од 23.959 илјади денари. Разликата која се јавува помеѓу остварените приходи од вложувањето во поврзани друштва и дивидендата која му припаѓа на Друштвото според уделот (239.884-222.284 илјади денари) односно износот од 17.600 илјади денари се однесува на дел од дивиденда исплатена во претходната година.

	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Финансиски резултат на Друштвото ФМТКП ДОО Скопје	453.641	453.641
Дивиденда за распределба	453.641	49%
Учество на Тутунски Комбинат АД Прилеп во дивидендата за распределба		49%
Дивиденда која му припаѓа на Тутунски Комбинат АД Прилеп	222.284	

БЕЛЕШКА 18. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ

Финансиски расходи	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	38.811	46.570
Расходи врз основа на негативни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	2.809	3.679
Вкупно	41.620	50.248

БЕЛЕШКА 19. УДЕЛИ ВО ДОБИВКАТА (ЗАГУБАТА) НА ПРИДРУЖЕНИТЕ ДРУШТВА

Во 2014 година Друштвото стекна капитално учество од 49% во новооснованото Друштво Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје со внесен паричен влог во износ од 151 илјади денари. Основната дејност на Филип Морис Тутунски Комбинат Прилеп ДОО Скопје е трговија на големо со производи од тутун. Капиталното учество во ова придружено друштво е евидентирано по набавна вредност со примена на методот на главнина. Финансиската состојба и резултатите од работењето на придруженото друштво за тековната и претходната година е како што следи:

Извештај за финансиската состојба	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Нетековни средства	298.474	168.290
Тековни средства	1.082.459	746.2766
Вкупно средства	1.683.365	1.065.074

Долгорочни обврски	4.229	4.152
Тековни обврски	1.223.403	700.516
Вкупно обврски	1.227.632	704.668
Нето средства	455.733	360.406

Извештај за сеопфатна добивка	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Приходи	2.473.569	1.830.629
Расходи	(1.946.933)	(1.426.877)
Добивка пред оданочување	512.630	403.752
Данок на добивка	58.990	(45.223)
Добивка/загуба по оданочување	453.641	358.529

Пресметката на уделот на Тутунски комбинат АД Прилеп во резултатите од работењето на ФМТКП ДОО Скопје согласно методот на главнина е:

Извештај за сеопфатна добивка	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Нето средства	455.733	360.406
Учество од 49% во нето средствата	223.309	176.599
Износ на вложувањето во придруженото друштво	151	151
Признаен удел во позитивните нето средства	223.460	176.750
Непризнаен удел во негативните нето средства	-	-

Разликата во износ од 1.176 илјади денари која се јавува помеѓу дивидендата за Тутунски комбинат АД Прилеп прикажана во Белешка 17 (222.284 илјади денари) и пресметаниот и признат удел во позитивните нето средства за годината во износ од 223.460 илјади денари, Друштвото ќе ја книжи во

наредната 2023 година кога целиот износ на дивиденда ќе биде исплатен од страна на Филип Морис Тутунски Комбинат ДОО Скопје.

БЕЛЕШКА 20. ДОБИВКА/ЗАГУБА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

Добивка/Загуба пред оданочување	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Добивка пред оданочување	140.103	138.614
Вкупно	140.103	138.614

БЕЛЕШКА 21. ДАНОК НА ДОБИВКА

Согласно важечките законски прописи Друштвото пресметува и плаќа данокот на добивка на остварената добивка во тековната година, на непризнатите расходи и на помалку искажаните приходи по стапка од 10% (2021: 10%).

Пресметка на данок на добивка	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Финансиски резултат од БУ	140.103	138.614
Непризнати расходи за даночни цели	7.866	4.715
Даночна основа	147.969	143.329
Намалување на даночна основа	195.165	101.864
Даночна основа по намалување	-	41.464
Пресметан данок на добивка (10% x даночна основа)	-	4.146
Намалување на пресметаниот данок на добивка	-	(240)
Пресметан данок на добивка по намалување	-	3.906

БЕЛЕШКА 22. НЕТО ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА

Нето добивка/загуба	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Нето добивка/загуба	140.103	134.707
Вкупно	140.103	134.707

БЕЛЕШКА 23. ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА

Останата сеофатна добивка	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Добивки/загуби од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	4.042	933
Вкупно	4.042	933

БЕЛЕШКА 24. ВКУПНА СЕОФАТНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ГОДИНАТА

Вкупна сеофатна добивка/загуба	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021

Вкупна сеопфатна добивка/загуба	144.146	135.640
Вкупно	144.146	135.640

БЕЛЕШКА 25. ОСНОВНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ПО АКЦИЈА

Основната добивка/загуба по акција се пресметува по пат на делење на нето добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (по намалувањето за делот од добивката по оданочување за имателите на приоритетни акции), со пондерирањето просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	Во МКД	
	2022	2021
Добивка/Загуба по оданочување	140.103.167	134.707.143
Добивка/Загуба која им припаѓа на имателите на приоритетни акции	2.087.537	2.007.136
Добивка/Загуба која припаѓа на имателите на обични акции	138.015.630	132.700.007
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	2.701.030	2.701.030
Основна добивка по акција (денари по акција)	51,10	49,13

БЕЛЕШКА 26. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Во илјади (000) МКД	
Вид на нематеријални средство	Софтвер и останати права	Вкупно
Набавна вредност на НС (состојба на 01.01.2022)	16.576	16.576
-директни зголемувања	4.638	4.638
-прекнижувања	-	-
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на НС на 31.12.2022	21.213	21.213
Исправка на НС на 01.01.2022	(5.457)	(5.457)
-амортизација	(3.487)	(3.487)
-расходи и отуѓувања	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на исправката на НС на 31.12.2022	(8.944)	(8.944)
Сегашна вредност на НС на 31.12.2022	12.269	12.269

	Во илјади (000) МКД	
Вид на нематеријални средства	Софтвер и останати права	Вкупно
Набавна вредност на НС (состојба на 01.01.2021)	7.999	7.999
-директни зголемувања	8.576	8.576
-прекнижување	-	-
-расходи и отуѓување	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на НС на 31.12.2021	16.576	16.576
Исправка на НС на 01.01.2021	3.750	3.750
-амортизација	1.706	1.706
-расходи и отуѓување	-	-
-ревалоризација	-	-
Состојба на исправката на НС на 31.12.2021	5.457	5.457
Сегашна вредност на 31.12.2021	11.119	11.119

БЕЛЕШКА 27. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Вид на основно средство	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Во илјади (000) МКД	
				Алат, погонски и канцеларски инвентар, мебел и транспортни средства	Вкупно
Набавна вредност на ОС (состојба на 01.01.2022)	265.258	1.174.616	709.027	175.607	2.324.509
-директни зголемувања	-	36.831	4.536	3.416	44.783
-прекнижувања	-	-	-	-	-
-расходи и отуѓувања	-	(2.115)	(8.297)	(10.823)	(21.235)
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на ОС на 31.12.2022	265.258	1.209.332	705.266	168.200	2.348.057
Исправка на ОС на 01.01.2022	-	(1.114.831)	(683.245)	(173.570)	(1.971.646)
-амортизација	-	(11.552)	(6.908)	(1.581)	(20.041)
-расходи и отуѓувања	-	2.115	8.297	10.823	21.235
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на исправката на ОС на 31.12.2022	-	(1.124.268)	(681.856)	(164.328)	(1.970.452)
Сегашна вредност ОС на 31.12.2022	265.258	85.064	23.410	3.872	377.605

Во оваа белешка е прикажана состојбата и движењето на НПО (земјиштето, градежите, опремата, алатот и транспортните средства). Во тековната година Друштвото изврши вкупни набавки во износ од 44.783 илјади денари кои се однесуваат на градежни објекти (систем за параметарска заштита, кров и сл.) како и набавки на постројки и опрема и алат.

Сите недвижности, постројки и опрема со кои располага Друштвото се користат за обавување на неговите деловни активности. Значаен дел од материјалните средства се дадени како хипотека или рачен залог за обезбедување по кредитни задолженија спрема деловните банки, при што истите аналитички се наведени во Белешките 34 и 35.

Вид на основно средство	Земјишта	Градежни објекти	Постројки и опрема	Во илјади (000) МКД	
				Алат, погонски и канцеларски инвентар, мебел и транспортни средства	Вкупно
Набавна вредност на ОС (состојба на 01.01.2021)	265.258	1.162.649	704.789	175.689	2.308.386
-директни зголемувања	-	11.967	4.257	52	16.277
-прекнижувања	-	-	-	-	-
-расходи и отуѓување	-	-	19	135	154
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на ОС на 31.12.2021	265.258	1.174.616	709.027	175.607	2.324.509
Исправка на ОС на 01.01.2021	-	(1.101.236)	(677.098)	(173.136)	(1.951.470)
-амортизација	-	(13.595)	(6.166)	(569)	(20.331)
-расходи и отуѓување	-	-	19	135	154
-ревалоризација	-	-	-	-	-
Состојба на исправката на ОС на 31.12.2021	-	(1.114.831)	(683.245)	(173.570)	(1.971.646)
Сегашна вредност на ОС на 31.12.2021	265.258	59.785	25.783	2.037	352.862

БЕЛЕШКА 28. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ

Вложувања во недвижности	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Вложувања во недвижности за наем	39.635	39.635
Акумулирана амортизација на вложувања во недвижности	(34.579)	(33.588)
Вкупно	5.056	6.047

Вложувањата во недвижности се однесуваат на оперативен наем за изнајмени производни хали во сопственост на Тутунски комбинат АД Прилеп на капитално поврзаното друштво Филип Морис Тутунски Комбинат (ФМТКП) Прилеп ДОО Скопје согласно меѓусебно склучениот договор од 30 јули 2014 година со времетраење од 10 години.

БЕЛЕШКА 29. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Долгорочни финансиски средства	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Вложувања во придружни друштва и заеднички контролирани друштва (учество во заеднички вложувања)	221.601	176.882
Вложување во придружни друштва и заеднички контролирани друштва	221.450	176.731
ФМТКП ДОО Скопје	151	151
Финансиски средства кои се чуваат до доспевање	7.146	7.146
АД Југотутун Скопје	518	518
Акции Табак Охрид	3.528	3.528
Акции Уни банка	3.100	3.100
Вредносно усогласување на долгорочните финансиски средства	5.784	1.742
АД Југотутун Скопје	(4)	(4)
Акции Табак Охрид	(3.528)	(3.528)
Акции Уни банка	9.316	5.273
Вкупно	234.531	185.770

Вложувањата во горе наведените субјекти се далеку под 20% од капиталот на овие друштва, освен вложувањето во капитално поврзаното друштво Филип Морис Тутунски Комбинат ДОО Скопје кое изнесува 49% од капиталот на ова Друштво.

БЕЛЕШКА 30. ЗАЛИХИ

Залихи	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Залиха на сировини и материјали	601.003	329.216
Залиха на ситен инвентар, амбалажа и автогуми	13.375	8.820
Производство	103	118
Готови производи	28	1.954
Стоки	205	190
Вкупно	614.714	340.297

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажна вредност намалена за трошоците за завршување на продажбата, маркетингот и дистрибуцијата. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондерирани просек која ги вклучува трошоците направени за нивна набавка, за нивна достава до постоечката локација и за нивно доведување во состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

Под ситен инвентар се евидентираат средствата кои се трошат во период пократок од една година и чија набавна вредност не надминува 500 евра сметано во денарска противвредност земено кумулативно. Согласно сметководствените политики на Друштвото ситниот инвентар се отпишува со калкулативен отпис и тоа 100% при ставање на истиот во употреба.

БЕЛЕШКА 31. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

Краткорочни побарувања	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Побарувања од купувачи	20.349	63.325
Побарувања од купувачи	11.758	11.353
Побарувања од купувачи во странство	8.591	51.972
Сомнителни и спорни побарувања	871.920	871.920
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	(871.920)	(871.920)
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции	167	136
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата	167	136
Побарувања од државата	5.138	2.188
Данок на додадена вредност	1.236	142
Побарувања за повеќе платен данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	3.902	2.045
Побарување од вработени	161	158
Останати побарувања од вработените	161	158
АВР	12.229	29.432
Вкупно	38.043	95.239

Активните временски разграничувања во тековната 2022 година се во вкупен износ од 12.229 илјади денари и произлегуваат од взаемни односи со тутунопроизводителите (изнајмување на семенски материјали, картонска амбалажа, конци, скелиња и слично).

Побарувањата од купувачите во земјата се во вкупен износ од 11.758 илјади денари. Нивната старосна структура на 31 Декември е како што следи:

Побарувања од купувачи во земјата	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Недоспеани	10.887	10.330
Од 30-59 дена	387	-
Од 60-89 дена	-	439
Од 90-112 дена	164	3
Од 120-179 дена	-	-
Од 180-364 години	-	13
Над 365 дена	483	568
Вкупно	11.758	11.353

Побарувањата од купувачите во странство се во вкупен износ од 8.591 илјади денари. Нивната старосна структура на 31 Декември е како што следи:

Побарувања од купувачи во странство	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Недоспеани	8.591	-
Од 60-89 дена	-	51.937
Од 90-112 дена	-	-
Од 120-179 дена	-	-
Од 180-364 години	-	-
Над 365 дена	-	35
Вкупно	8.591	51.972

БЕЛЕШКА 32. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Парични средства и парични еквиваленти	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Парични средства на трансакциски сметки во денари	142.046	16.941
Комерцијална банка	88	910
Шпаркасе банка	863	2.558
НЛБ банка	19.117	13.473
Халк банка	121.978	-
Парични средства во благајна	271	290
Девизни сметки	150	10.429
НЛБ банка	19	73
Комерцијална банка	131	10.356
Други хартии од вредност - купони бифе	16	9
Вкупно	142.483	27.669

Од Извештајот за паричните текови прикажан во финансиските извештаи на страна 7 може да се види дека Друштвото има:

Паричен тек	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Паричен тек од оперативни активности	313.750	228.769
Паричен тек од инвестициски активности	(98.182)	(118.371)
Паричен тек од финансиски активности	(100.754)	(114.479)
Нето пораст/намалување на готовината:	114.814	(4.081)

БЕЛЕШКА 33. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ

Главнина и резерви	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Основна главнина запишан и уплатен капитал	8.594.869	8.594.869
Премии на емитирани акции	396.661	396.661
Ревалоризациска резерва	57.081	53.039
Резерви	335	335
Добивка од тековната година	140.103	134.707
Пренесена загуба од претходни години	(8.820.388)	(8.955.096)
Вкупно	368.661	224.515

Од оваа белешка се гледа структурата на капиталот, премиите, ревалоризационите и останатите резерви, пренесената загуба од претходните години и добивка за тековната година. Извештајот за промените во главнината и резервите е прикажан во финансиските извештаи на страна 6.

Основната главнина на Друштвото е во износ од 8.594.869 илјади денари и се однесува на 2.741.845 запишани (обични - 2.701.030 и приоритетни – 40.815) акции со номинална вредност од 51,13 евра по акција. Структурата на акционерскиот капитал на 31 декември е како што следи:

	2022		2021	
	Број на акции	%	Број на акции	%
Влада на РСМ	2.232.795	82,66 %	2.232.795	82,66 %
Фонд на ПИОМ	183.207	6,78 %	183.207	6,78 %
Останати	285.028	10,56 %	285.028	10,56 %
Вкупно обични акции	2.701.030	98,51 %	2.701.030	98,51 %

Фонд за ПИОМ – приоритетни акции	40.815	1,49 %	40.815	1,49 %
Вкупно	2.741.845	100 %	2.741.845	100 %

БЕЛЕШКА 34. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Долгорочни обврски	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Долгорочни обврски по основ на кредити	90.931	186.462
Комерцијална банка	61.146	76.598
Шпаркасе банка	-	67.790
Халк банка КП 0241003130964	-	37.638
Халк банка КП 0241003141958	2.095	4.436
Халк банка КП 0241003162335	27.690	-
Камати по основ на долгорочни кредити	1.488	128
Комерцијална банка	1.488	0
Шпаркасе банка	-	-
Камата Халк банка КП 0241003130964	-	106
Камата Халк банка КП 0241003141958	-	22
Камата Халк банка КП 0241003162335	-	-
Останати долгорочни обврски	122.389	133.014
АД за изградба и стопанисување со станбен и деловен простор	111.559	122.183
Министерство за финансии	10.831	10.831
Вкупно	214.808	319.605

Долгорочните обврски се однесуваат на долгорочни кредити склучени со:

1. Комерцијална Банка – Договор број 08-2102-2/209 од 11.09.2019 година. Со овој договор на Друштвото му се одобрени средства во износ од 107.001 илјада денари и тоа под следните услови:
  - Рок на враќање – 15.01.2027 година;
  - Грејс период – 15.01.2020 година;
  - Променлива каматна стапка која ќе се определува на секое полугодие;
  - Залог на недвижен имот – камен магацин (КП. 11482/4) и зграда стара цигарна (КП 11482/6);
  - Залог на подвижен имот – Лифтови вградени во стара цигарна фабрика;
  - 3 меници издадени и акцептирана од Друштвото;
2. Халк Банка – Договор број KR2020/30579 од 30.11.2020 година на износ од 6.500 илјади денари
  - Рок на враќање 30.11.2023 година
  - Фиксна каматна стапка 5,5% годишна;
  - Заложно право – хипотека од нареден ред (прв ред кај Халк Банка) на следниот имот: Катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973; хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482 и број 7700;
  - Нотарски акт на меница;
3. Халк Банка – Договор број KR2022/26353 од 23.09.2022 година во износ од 30.000 илјади денари.
  - Рок на враќање 23.09.2025 година
  - Фиксна каматна стапка 5,5% годишна.
  - Заложно право – хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на следниот недвижен имот- катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Министерството за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот - катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973, хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482.
  - Нотарски акте меница

Обврските спрема Министерство за финансии во тековната 2022 година се во вкупен износ од 10.831 илјади денари и се однесуваат на обврски за легализација на земјиште кое се плаќа на рати (2021: 10.831 илјади денари).

Обврските спрема АД за изградба на станбен и деловен простор во вкупен износ од 111.559 илјада денари се однесуваат на реструктуриран претходен кредит добиен од страна на Охридска Банка АД Охрид, со отплата на 180 месечни рати односно на 15 години. За репрограмирање на паричниот долг, Друштвото има донесено Одлука број 02-4/4-2 од 19.03.2019 година со која се одобрува склучување на договор со АД за изградба на станбен и деловен простор Скопје.

БЕЛЕШКА 35. ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

Тековни обврски	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Обврски од поврзани друштва	322	107
Обврски спрема добавувачи	11.725	10.773
Обврски спрема добавувачи во земјата	12.703	10.947
Обврски спрема добавувачи од странство	(978)	(174)
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата	7.519	4.534
Обврски спрема вработени	14.089	8.630
Тековни даночни обврски	391	3.991
Обврски за данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	367	3.906
Обврски за персонален данок на доход	24	85
Обврски за данок на имот	-	-
Обврски по заеми и кредити	806.039	446.405
Останати краткорочни обврски	443	351
Обврски за останати даноци, придонеси и други давачки	24	6
Обврски спрема осигурителни друштва	138	154
Обврски за членарини	246	162
Останати краткорочни обврски	35	29
Останати финансиски обврски	70	91
Пасивни временски разграничувања	634	-
Вкупно	841.232	474.883

Обврските спрема добавувачите во земјата се во вкупен износ од 12.703 илјади денари. Нивната старосна структура на 31 Декември е како што следи:

Обврски спрема добавувачи во земјата	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Недоспеани	9.738	10.140
Од 60-89 дена	3.000	521
Од 90-112 дена		125
Од 120-179 дена	593	15
Од 180-364 години	24	112
Над 365 дена	(653)	34
Вкупно	12.703	10.947

Обврските спрема добавувачите во странство се во вкупен износ од (978) илјади денари. Нивната старосна структура на 31 Декември е како што следи:

Обврски спрема добавувачи во странство	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Недоспеани	(340)	-
Од 60-89 дена	36	(137)

Од 90-112 дена	(708)	39
Од 120-179 дена	305	(11)
Од 180-364 години	(0)	194
Над 365 дена	(270)	(259)
Вкупно	(978)	(174)

Обврските по основ на краткорочните кредити во вкупен износ од 806.039 илјади денари се однесуваат на следните договори:

Халк Банка договор број KR2022/34857 од 26.12.2022 година на износ од 41.000 илјади денари:

- Рок на враќање 26.12.2023 година;
- Варијабилна каматна стапка како збир од важечката референтна стапка зголемена за 3,25% процентни поени.
- Заложно право – хипотека од нареден ред (прв ред кај Халк Банка) на следниот имот: Катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Министерството за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот - катарстарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973, хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482
- Нотарски акт - меница

Халк Банка договор број KR2022/16800 од 02.06.2022 година на износ од 21.000 илјади денари:

- Рок на враќање 06.06. 2023 година;
- Фиксна каматна стапка 5,5% годишно;
- Заложно право – хипотека од нареден ред (прв ред кај Халк Банка) на следниот имот: Катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Министерството за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот - катарстарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11973, хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482

Халк Банка договор број KR2022/34690 од 22.12.2022 година на износ од 80.000 илјади денари:

- Рок на враќање 21.12. 2023 година;
- Варијабилна каматна стапка како збир од важечката референтна стапка зголемена за 3,25% процентни поени.
- Заложно право – хипотека од нареден ред (прв ред кај Халк Банка) на следниот имот: Катастарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во корист на Министерството за финансии – Управа за јавни приходи, хипотеката ќе премине во прв ред во корист на Халк Банка по подмирување на обврските кон УЈП) на недвижен имот - катарстарска парцела 5741; хипотека од нареден ред (прв ред во Халк Банка) на недвижен имот – катастарска парцела 11482
- Нотарски акт - меница

Комерцијална Банка договор број 08-2102-2/167 во износ од 61.500 илјади денари:

- Рок на враќање 07.06.2023 година
- Фиксна каматна стапка од 5%

НЛБ Банка АД Скопје и Комерцијална Банка АД Скопје Филијала Прилеп – Договор број 477/2 (НЛБ) и број 02-2102-2/611 (Комерцијална банка) од 09.11.2022 година на износ од 601.000 илјади денари.

- Износ од 300.500 илјади денари се исплатени од НЛБ Банка,
- Износ од 300.500 илјади денари се исплатени од Комерцијална Банка,
- Рок на враќање 09.11.2023 година
- Варијабилна каматна стапка пресметана како збир од националната референтна каматна стапка објавена на веб страната на НБРСМ и фиксен додаток од 3,96% процентни поени на годишно ниво.
- Залог на суров тутун од реколтата 2022 година;

БЕЛЕШКА 36. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

36.1. Хипотеки

Друштвото има дадено хипотеки на својот имот како обезбедување за плаќања по однос на краткорочни и долгорочни кредитни обврски (Белешка 34 и 35).

36.2. Судски спорови

Друштвото во тековната 2022 година се јавува во 16 судски постапки како тужител во вкупен износ од 6.537 илјади денари. Од овие судски постапки, седум се во постапка на извршување во износ од 4.767 илјади денари. Друштвото се појави како тужена страна во три судски постапки во вкупен износ од 18.214 илјади денари. За двете судски постапки се смета дека тужбата е повлечена од причини што истата е неоснована во вкупен износ од 17.558 илјади денари, додека за третиот судски спор во износ од 656 илјади денари е добиена покана од медијатор.

36.3. Гаранции

Во тековната 2022 година Друштвото не користи гаранции..

БЕЛЕШКА 37. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Тутунски Комбинат АД Прилеп има трансакции со поврзаното друштво Филип Морис Тутунски Комбинат ДОО Скопје во кое учествува со 49% во основната главнина на капитално поврзаното друштво. Сите трансакции со капитално поврзаното друштво произлегуваат од меѓусебното работење и нивната вредност и условите од работењето се взаемно договорени. Во табелата што следува во продолжение се дадени податоци за обемот и состојбите на трансакциите со поврзаниот субјект на и за годините што завршуваат на 31.12. тековна и претходна година.

Побарувања од поврзани субјекти	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Побарувања од ФМТКП ДОО Скопје	10.194	10.754
Вкупно	10.194	10.754

Обврски спрема поврзани субјекти	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Обврски спрема ФМТКП ДОО Скопје	-	1.695
Вкупно	-	1.695

Трошоци за услуги	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Трошоци за услуги спрема ФМТКП ДОО Скопје	15.219	6.217
Вкупно	15.219	6.217

Приходи од наем и продажба	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Приходи од ФМТКП ДОО Скопје	111.442	75.392
Вкупно	111.442	75.392

Приходи од дивиденда	Во илјади (000) МКД	
	2022	2021
Приходи од дивиденда ФМТКП ДОО Скопје	239.884	194.450
Вкупно	239.884	194.450

БЕЛЕШКА 38. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

По датумот на составување на Извештајот за финансиската состојба до датумот на предавање на ревизорскиот извештај како значајни настани кои треба да се обелоденат во оваа белешка се следните:

- Одборот на директори на друштвото со Одлука број 02-4/1-3 одобри набавка на основно средство фотоволтаични централа. Постапката за прибирање на понуди за набавка на фотоволтаични централа се врши со објавен јавен повик. Набавката се очекува да се реализира до крајот на месец јуни 2023 година.

За целосно согледување на последователните настани се приложува бруто биланс заклучно со 31.03.2023 година.

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Кире Станкоски

Законска обврска за составување на Годишна сметка и Годишен извештај за работењето во согласност со одредбите од ЗТД

Во согласност со член 476, став 4 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат Друштвата вклучува Извештај за финансиската состојба, Извештај за сеопфатна добивка и објаснувачки белешки.

Годишната сметка и финансиските извештаи кои се однесуваат на иста деловна година и кои се подготвени во согласност со одредбите на Законот и прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на Друштвото за деловната година.

Во согласност со член 477 став 6 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи е должен по завршување на секоја деловна година да изготви и Извештај за работењето на Друштвото за претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Во согласност со Правилникот за формата и содржината на годишната сметка, истата се состои од Извештај за финансиската состојба, Извештај за сеопфатна добивка и објаснувачки белешки.

Разлики во начинот на презентирање на ставките во обрасците на Годишната сметка и ставките во финансиските извештаи подготвени според Правилникот за водење на сметководство не се појавуваат.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работењето се дадени во Додатоците 2 и 3.

Генералниот извршен директор го изготвил и потпишал годишниот извештај за работењето.

Тутунски Комбинат АД Прилеп
Генерален Извршен Директор

Кире Станкоски

Годишна сметка

- Извештај за финансиската состојба
- Извештај за сеопфатна добивка

ЕМБС: 04018117

Целосно име: ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД Прилеп

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2022

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	629.460.786,00			555.797.682,00
2	-- I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	12.269.378,00			11.119.038,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	12.269.378,00			11.119.038,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	377.604.684,00			352.862.309,00
10	-- Недвижности (011+012)	350.322.182,00			325.042.927,00
11	-- Земјиште	265.258.407,00			265.258.407,00
12	-- Градежни објекти	85.063.775,00			59.784.520,00
13	-- Постројки и опрема	23.410.410,00			25.782.646,00
14	-- Транспортни средства	3.872.092,00			2.036.736,00
20	-- III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	5.055.892,00			6.046.772,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	234.530.832,00			185.769.563,00
23	-- Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	221.449.620,00			176.730.750,00
26	-- Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	13.081.212,00			9.038.813,00
27	-- Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	13.081.212,00			9.038.813,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	783.010.785,00			433.772.499,00
37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	614.714.211,00			340.296.996,00
38	-- Залихи на сировини и материјали	601.002.941,00			329.215.643,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	13.375.285,00			8.819.818,00
40	-- Залихи на недовршени производи и полупроизводи	103.207,00			117.927,00
41	-- Залихи на готови производи	27.709,00			1.953.829,00
42	-- Залихи на трговски стоки	205.069,00			189.779,00

45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	25.813.758,00		65.806.750,00
47	-- Побарувања од купувачи	20.348.690,00		63.325.125,00
48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	166.900,00		136.000,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	5.137.643,00		2.187.776,00
50	-- Побарувања од вработените	160.525,00		157.849,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	142.482.816,00		27.668.753,00
60	-- Парични средства	142.466.851,00		27.659.513,00
61	-- Парични еквиваленти	15.965,00		9.240,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	12.229.308,00		29.431.987,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	1.424.700.879,00		1.019.002.168,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	368.660.514,00		224.514.947,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	8.594.868.760,00		8.594.868.760,00
67	-- II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	396.661.024,00		396.661.024,00
70	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	57.081.025,00		53.038.626,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	335.000,00		335.000,00
73	-- Статутарни резерви	335.000,00		335.000,00
76	-- VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	8.820.388.462,00		8.955.095.606,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	140.103.167,00		134.707.143,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	1.055.406.804,00		794.487.221,00
85	-- II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	214.808.307,00		319.604.522,00
90	-- Обврски по заеми и кредити	214.808.307,00		319.604.522,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	840.598.497,00		474.882.699,00
96	-- Обврски спрема поврзани друштва	321.875,00		106.565,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	11.725.367,00		10.773.131,00
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	7.518.996,00		4.534.328,00
100	-- Обврски кон вработените	14.089.482,00		8.630.354,00
101	-- Тековни даночни обврски	390.697,00		3.991.396,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	806.039.033,00		446.405.068,00
107	-- Останати финансиски обврски	69.702,00		91.230,00
108	-- Останати краткорочни обврски	443.345,00		350.627,00
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	633.561,00		

111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	1.424.700.879,00		1.019.002.168,00
-----	--	------------------	--	------------------

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	848.092.537,00			1.105.362.836,00
202	-- Приходи од продажба	818.106.339,00			1.082.740.708,00
203	-- Останати приходи	29.986.198,00			22.622.128,00
204	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на почетокот на годината	2.071.756,00			93.833.823,00
205	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на крајот на годината	130.916,00			2.071.756,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	905.243.087,00			1.021.154.434,00
208	-- Трошоци за суровини и други материјали	525.007.519,00			606.261.363,00
209	-- Набавна вредност на продадените стоки	222.194,00			4.988.053,00
210	-- Набавна вредност на продадените материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	32.719.489,00			26.049.949,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	107.453.791,00			181.260.403,00
212	-- Останати трошоци од работењето	35.736.954,00			40.925.146,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	179.476.828,00			138.612.312,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	113.567.827,00			90.856.363,00
215	-- Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	38.412.524,00			30.626.848,00
216	-- Придонеси од задолжително социјално осигурување	10.751.945,00			8.732.200,00
217	-- Останати трошоци за вработените	16.744.532,00			8.396.901,00
218	-- Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	24.518.817,00			23.027.927,00
220	-- Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	33.783,00			26.691,00
222	-- Останати расходи од работењето	73.712,00			2.590,00
223	-- III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	240.814.740,00			196.415.512,00
224	-- Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	239.883.953,00			194.449.570,00
225	-- Приходи од вложувања во поврзани друштва	239.883.953,00			194.449.570,00
231	-- Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	930.787,00			1.964.710,00
233	-- Останати финансиски приходи				1.232,00
234	-- IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	41.620.183,00			50.248.271,00

239	-- Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	38.810.837,00		46.569.644,00
240	-- Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	2.809.346,00		3.678.627,00
246	-- Добивка од редовното работење (201+223+244)-(204-205+207+234+245)	140.103.167,00		138.613.576,00
250	-- Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	140.103.167,00		138.613.576,00
252	-- Данок на добивка			3.906.433,00
255	-- НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	140.103.167,00		134.707.143,00
257	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	334,00		287,00
258	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00		12,00
269	-- Добивка за годината	140.103.167,00		134.707.143,00
271	-- Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)	4.042.400,00		933.100,00
275	-- Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	4.042.400,00		933.100,00
286	-- Нето останата сеопфатна добивка (271-285)	4.042.400,00		933.100,00
288	-- Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	144.145.567,00		135.640.243,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
605	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	12.269.378,00			11.119.038,00
609	-- Земјишта	265.258.407,00			265.258.407,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	85.063.775,00			59.784.520,00
614	-- Сегашна вредност на информациска опрема и телекомуникациска опрема (< или = АОП 013 од БС)	23.410.410,00			25.782.646,00
626	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+ АОП 046+ АОП 047+АОП 048 од БС)	166.900,00			136.000,00
630	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси и останати побарувања од сите субјекти во земјата и странство (< или=АОП 006+АОП 017+АОП 030+АОП 034+АОП 035+ АОП 046+ АОП 047+АОП 049+ АОП 050+АОП 051+АОП 057+АОП 062 од БС)	37.876.166,00			95.102.737,00
631	-- Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва во приватна и државна	368.660.514,00			224.514.947,00

	сопственост и јавни препријатија во земјата (< или =АОП 065 од БС)			
634	-- Обврски по заеми и кредити земени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или =АОП 086+АОП 087+АОП 088+АОП 089+АОП 090+АОП 096+АОП 104+АОП 107 од БС)	1.021.238.917,00		766.207.385,00
635	-- Обврски по основ на набавка на стоки и услуги и аванси (краткорочни трговски кредити) примени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или =АОП 096+АОП 097+ АОП 098+АОП 108 од БС)	12.168.712,00		11.123.758,00
638	-- Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ, ФЗОРСМ, АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или =АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 099+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 од БС)	7.909.693,00		8.525.724,00
639	-- Обврски по основ на трговски кредити, аванси и останати обврски кон сите субјекти во земјата и странство (вкупно) (< или =АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 096+ АОП 097+ АОП 098+ АОП 099+ АОП 100+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 од БС)	14.089.482,00		8.630.354,00
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	248.683.343,00		278.150.185,00
644	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	556.052.165,00		792.418.917,00
647	-- Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	13.370.831,00		12.171.606,00
655	-- Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	458.315,00		665.285,00
657	-- Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	745.807,00		
661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	28.768.998,00		21.813.443,00
663	-- Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	13.078,00		143.400,00
666	-- Приходи од дивиденди	239.883.953,00		194.449.570,00
668	-- Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	452.462.109,00		573.088.046,00
669	-- Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	3.341.533,00		2.573.095,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	675.101,00		746.941,00
673	-- Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	326.111,00		735.440,00
674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	410.607,00		314.652,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	40.891.416,00		14.033.164,00
677	-- Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	21.010.781,00		8.825.138,00

678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	5.135.713,00		5.615.013,00
679	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	754.148,00		329.874,00
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	9.680.522,00		9.160.030,00
681	-- Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	3.596.460,00		3.986.400,00
682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	3.074.684,00		2.755.976,00
684	-- Надворешни услуги за изработка на производи (вон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	53.245.602,00		142.431.900,00
686	-- Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	342.858,00		
687	-- Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)			388.838,00
692	-- Надоместоци за отпремина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	723.873,00		441.137,00
694	-- Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	118.299,00		160.714,00
695	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	8.083.398,00		6.925.674,00
696	-- Помошти (< или = АОП 217 од БУ)			401.474,00
698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	255.024,00		139.510,00
699	-- Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	287.000,00		390.000,00
700	-- Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	2.263.327,00		695.486,00
707	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	2.688.477,00		2.554.074,00
708	-- Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	652.674,00		1.624.205,00
709	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	1.858.224,00		1.422.778,00
710	-- Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)			3.067.329,00
711	-- Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	2.242.837,00		2.407.089,00
712	-- Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	502.509,00		502.509,00
717	-- Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	27.789.237,00		28.173.378,00
718	-- Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	73.712,00		2.590,00
722	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	334,00		287,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2087	- 12.00 - Производство на тутунски производи	1.088.907.277,00			

 Потпишано од:
 Маја Вешкоска

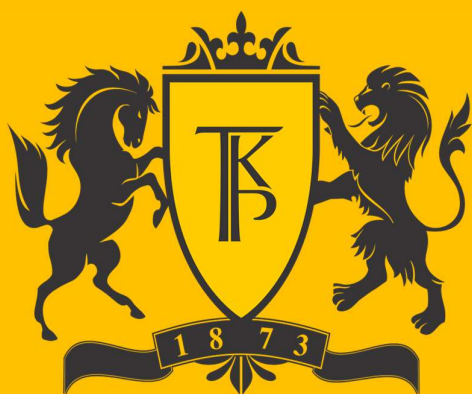
CN=Makedonski Telekom CA, O=Makedonski Telekom, C=MK
 Makedonski Telekom CA

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

ПЕЧАТИ ОТКАЖИ

Годишен извештај за работењето

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д.
ПРИЛЕП

Годишен извештај за работењето на
Тутунски комбинат АД Прилеп во
деловната 2022 година

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ
АД-ПРИЛЕП СО П.О.

Бр. 02-628/1
Прилеп, 24.04 2023 год.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Согласно Член 383 од Законот за трговски Друштва и Член 384 точка 7 од ЗТД, а во врска Член 477 т.14 од ЗТД, Извршните членови на одборот на директорите по истекот на деловната година поднесуваат годишна сметка, годишни финансиски извештаи и годишен извештај за работењето на друштвото, до одборот на Директори и Собранието на акционери при Тутунски комбинат АД Прилеп.

Завршната сметка на друштвото за 2022 година беше поднесена на 15.03.2023 година, согласно законската регулатива. Завршната сметка е потпишана од Генералниот Извршен Директор на Тутунски комбинат АД Прилеп, поднесена е електронски од Службата за сметководство при Тутунски комбинат АД Прилеп.

Во наредниот текст ќе биде прикажана состојбата во Тутунски комбинат АД Прилеп, преку основните финансиски извештаи.

ГОДИШНА СМЕТКА И ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Биланс на состојба

(Извештај за финансиската состојба)

Податоците се во 000 денари

Позиција	Претходна година	Тековна година	Индекси
СРЕДСТВА			
ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА	555.797	629.461	113
Нематеријални средства	11.119	12.269	110
Материјални средства	352.862	377.605	107
Недвижности	325.043	350.322	108
Постройки, опрема, транспортни средства, алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	27.819	27.283	98
Биолошки средства			0
Останати материјални средства			0
Вложувања во недвижности	6.047	5.056	84
Долгорочни финансиски средства	185.769	234.531	126
Вложувања во подружници			0
Вложувања во придружени претпријатија			0
Побарувања по дадени долгорочни заеми			0
Вложувања во хартии од вредност	185.769	234.531	126

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Останати долгорочни финансиски средства			0
Долгорочни побарувања			0
Одложено даночно средство			0
ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	463.205	795.240	172
Залихи	340.297	614.714	181
Побарувања од купувачите	63.325	20.349	32
Останати побарувања	2.482	5.465	220
Краткорочни вложувања			0
Пари и парични еквиваленти	27.669	142.483	515
Платени трошоци за идните периоди и пресметани приходи (АВР)	29.432	12.229	42
ВКУПНО СРЕДСТВА	1.019.002	1.424.701	140
ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА			0
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ			
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ	224.515	368.660	164
Основна главнина и ревалоризациони резерви	8.991.530	8.991.530	100
Резерви	53.374	57.416	108
Акумулирана добивка (загуба)	-8.820.389	-8.680.286	0
Малцински удел			0
ОБВРСКИ	794.487	1.056.041	133
ТЕКОВНИ ОБВРСКИ	474.883	841.233	177
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	10.773	11.725	109
Обврски за краткорочни кредити и хартии од вредност	446.405	806.039	181
Краткорочни резервирања			0
Обврски кон државата	8.876	8.353	94
Останати краткорочни обврски	8.829	14.482	163
Одложено плаќање на трошоци и приходи на идните периоди (ПВР)		634	0
Обврски по основ на нетековни средства (или групи за отуѓување) кои се чуваат за продажба и прекинати работења			0
ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ	319.604	214.808	67
Обврски за долгорочни кредити и хартии од вредност	319.604	214.808	67
Обврски кон добавувачи и останати долгорочни обврски			0
Останати долгорочни резервирања			0
Одложени даночни обврски			0
ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ	1.019.002	1.424.701	140
ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА			0

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Според податоците од завршната сметка на Тутунски комбинат АД Прилеп за 2022 година може да се донесат следните заклучоци:

- ❖ Вкупните средства, односно вкупната актива на друштвото во 2022 година бележи раст од 39%, што во најголем дел се должи на:
  - ✓ Зголемени основни – постојани средства за 13%
  - ✓ Зголемени тековни средства за 70%
    - Реализиран откуп на тутун од реколта 2021 година и продадена целокупна спакувана количина;
    - Износот на побарувања од купувачите е 20.349 илјади денари;
    - Износот на останати побарувања е 5.465 илјади денари;
    - Износот на парични побарувања изнесува 142.483 илјади денари.
- ❖ Како средствата така и изворите на средства на Тутунски комбинат АД Прилеп бележат раст од 39% со вкупен износ на средства од 1.424.701 илјади денари што се должи пред се на:
  - ✓ Основната главница на друштвото која што е со ист износ како претходната година 8.991.530 илјади денари и капитал со износ од 368.660 илјади денари, каде што имаме прилично висок процент во однос на претходната година;
  - ✓ Зголемување на краткорочни обврски на друштвото се резултат на:
    - Обврските спрема добавувачите се зголемени за 9% ,
    - Обврските спрема државата бележат намалување за 6%,
  - ✓ Долгорочните обврски бележат намалување за 32%, пред се поради намалувањето на обврските за долгорочни кредити.

Според анализата на Билансот на состојба, Тутунски комбинат АД Прилеп покрај забележаната добивка од 140.103 илјади денари, бележи значително подобрување на краткорочната ликвидност. Битно е да се напомене дека Тутунски комбинат АД Прилеп, на 31.12.2022 година, ги има исплатено сите доспеани обврски спрема добавувачите. Во наредниот период, менаџерскиот тим ќе се насочи кон подобрување на долгорочната ликвидност, солвентност и продуктивност во друштвото и ќе се стреми и понатаму да го одржи позитивниот финансиски резултат .

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Биланс на успех

(Извештај за сеопфатната добивка)

Податоците се во 000 денари

Позиција	Претходна година	Тековна година	Индекси
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ	1.105.363	848.092	77
Приходи од продажба	1.082.741	818.106	76
Приходи од продажба на домашен пазар	290.322	262.054	90
Приходи од продажба на странски пазар	792.419	556.052	70
Промени на залихите на готови производи и производството во тек	XXXXXX	XXXXXX	xxxxx
Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	93.834	2.072	2
Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	2.072	131	6
Капитализирано сопствено производство и услуги			0
Останати оперативни приходи	22.622	29.986	133
ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ	1.021.154	905.243	89
Набавна вредност на трговски стоки	4.988	222	4
Трошоци за суровини и други материјали	606.261	525.007	87
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	26.050	32.719	126
Услуги со карактер на материјални трошоци	181.260	107.454	59
Останати трошоци од работењето	40.925	35.737	87
Трошоци за вработените	138.612	179.477	129
Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	23.028	24.519	106
Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства			0
Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	27	34	126
Резервирања за трошоци и ризици			0
Останати расходи од работењето	3	74	2.467
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА / ЗАГУБА	-7.553	-59.092	0
Финансиски приходи	196.415	240.815	123
Приходи од вложувања, заеми и камати и курсни разлики	196.415	240.815	123
Останати приходи од финансирање			0
Удел во добивката на придружените друштва			0
Финансиски расходи	50.248	41.620	83
Расходи по основ на камати, курсни разлики и слични расходи	50.248	41.620	83
Останати расходи од финансирање			0
Удел во загубата на придружените друштва			0

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Добивка/ загуба од редовно работење	138.614	140.103	101
Добивка/ загуба од прекинато работење пред оданочување			0
Добивка/ загуба од редовно работење пред оданочување	138.614	140.103	101
Данок од добивка	3.907		0
Нето добивка/загуба по оданочување	134.707	140.103	104
Малцински интерес			0
Нето добивка/загуба која им припаѓа на акционерите на друштвото	134.707	140.103	104
Нето останата сеопфатна добивка/загуба			0
Вкупна сеопфатна добивка/загуба	134.707	140.103	104

Според податоците од Билансот на успех на Тутунски комбинат АД Прилеп може да се донесат следните заклучоци:

- ❖ Оперативните приходи на компанијата бележат благо намалување односно од 1.105.363 илјади денари на 848.092 илјади денари, што се должи пред се на:
  - ✓ Приходи од продажба на домашен пазар кои се намалени за 10% во однос на претходната година;
  - ✓ Приходите од продажба на странски пазар, се намалени за 29% односно продажба пред се на тутун за Филип Морис и останати меѓународни партнери;
  - ✓ Останати оперативни приходи се зголемени за 32%;
  - ✓ Залихите на готови производи и недовршено производство се со износ од 131 илјади денари, што беше образложено во објаснувањата во Билансот на состојба.
- ❖ Оперативните расходи бележат намалување за 12%,
- ❖ Во останатите оперативни расходи има промена и тоа во:
  - ✓ Намалување на трошоците за сировини и материјали за 13%;
  - ✓ Амортизацијата на материјалните и нематеријалните средства е зголемена за 6%;
  - ✓ Останатите расходи од работењето се зголемени.
- ❖ 240.815 илјади денари, Тутунски комбинат АД Прилеп има остварено финансиски приходи кои за 23% се повисоки во однос на претходната година.
- ❖ Расходите по основ на камати изнесуваат 41.620 илјади денари во однос на претходната година каде износот е 50.248 илјади денари, тука имаме намалување на расходите пред се

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

поради решавање на долгогодишната примарна емисија (замрзнат кредит) во комерцијална банка и исплатата на камати по основ на истиот.

Тутунски комбинат АД Прилеп има добивка од 140.103 илјади денари, во претходната година имавме добивка пред оданочување во износ од 138.614 илјади денари, односно нето добивка 134.707 илјади денари.

Приходите на Друштвото во најголем дел се остваруваат од продажба на ориентален тутун откупен од реколтата 2021 година, како и производство на цигари во погон Цигари. Во понатамошниот текст ќе дадеме подетални анализи за секој одел посебно.

ВКУПНО ПРОИЗВОДСТВО

Во 2022 имаме пораст од 39.5 % во однос на 2021 година, и пораст од 20,1% во однос на 2017 година, која претходно беше најдобрата производна година од 2014 година наваму, односно од отпочнувањето на стратешкото партнерство со PMI.

Овој значителен пораст ја прави 2022 година најуспешна производна година во Погон цигари, за периодот од 2014-2022 г.

Во табелата подолу е прикажано целото досегашно п-во во Погон цигари, во пушачки единици (ПЕ), по формати, од отпочнувањето на стратешкото партнерство со “Philip Morris International”, од септември 2014, до декември 2022.

Произведено	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Grand Total
SOFT	97.375.000	276.022.500	337.753.500	296.675.500	156.750.000	75.939.599	92.867.270	94.604.200	124.209.400	1.552.196.969
SLIM	20.660.000	40.060.000	38.280.000	29.590.000	1.800.000					130.390.000
RCB	30.172.000	121.381.500	123.810.840	179.810.300	106.789.500	127.945.316	111.317.970	76.863.600	111.790.000	989.881.026
LONG	17.964.500	18.249.500	18.781.500	15.912.500	-					70.908.000
FLAVOR +		8.940.000								8.940.000
7.0					91.910.800	204.395.506	180.960.020	277.804.800	390.776.800	1.145.847.926
Grand Total	166.171.500	464.653.500	518.625.840	521.988.300	357.250.300	408.280.421	385.145.260	449.272.600	626.776.200	3.898.163.921

ПОРАСТ/ПАД	↑ 179,6%	↑ 11,6%	↑ 0,6%	↓ -31,6%	↑ 14,3%	↓ -5,7%	↑ 16,7%	↑ 39,5%
------------	----------	---------	--------	----------	---------	---------	---------	---------

ПОРАСТ/ПАД ВО 2022 ВО ОДНОС НА 2020	↑ 62,7%
-------------------------------------	---------

ПОРАСТ/ПАД ВО 2022 ВО ОДНОС НА НАЈДОБРАТА ПРЕТХОДНА ПРОИЗВОДНА ГОДИНА (2017)	↑ 20,1%
--	---------

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

ГОДИШНО ПРОИЗВОДСТВО, ЗА ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ-ДЕКЕМВРИ

Во 2022 година, од вкупно 12 календарски месеци, 8(осум) месечни производства беа поголеми од тие во 2021.

Во 2022, октомври (па јануари), е месец со најмало месечно производство, додека во ноември, имаме најголемо месечно производство.

Табелата во прилог подолу, ќе Ви помогне да ги разгледате подетално вкупните месечни п-ва за сите години. Нотирани се најмалите и најголемите месечни п-ва во текот на една година.

Формат	(All)	Најмало месечно п-во		Најголемо месечно п-во							
Произведено	Column Labels	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Grand Total
јан		-	23.452.500	35.196.500	35.544.140	13.361.500	2.821.500	-	-	38.808.200	149.184.340
фев		-	39.986.500	12.538.500	35.136.000	32.797.800	26.803.000	23.942.980	-	52.232.000	223.436.780
мар		-	-	43.498.000	54.629.000	24.149.000	24.651.890	27.083.200	13.416.600	42.297.600	229.725.290
апр		-	26.286.500	51.961.000	43.336.660	-	31.570.500	38.697.560	24.890.800	44.508.200	261.251.220
мај		-	27.951.500	43.186.500	40.763.000	17.784.000	39.797.900	39.987.570	39.853.000	67.716.000	317.039.470
јун		-	45.279.500	45.220.000	42.701.000	32.632.500	41.835.500	21.389.360	59.849.600	62.690.200	351.597.660
јул		-	82.225.500	58.769.500	63.223.500	40.574.500	37.645.800	22.177.720	55.793.800	53.633.800	414.044.120
авг		-	48.006.500	59.908.000	29.789.500	35.299.500	35.973.000	29.415.470	38.769.600	64.284.000	341.445.570
септ		40.879.000	46.310.000	42.909.000	90.998.000	40.979.000	34.465.000	28.444.200	54.693.000	45.097.800	424.775.000
окт		41.243.500	41.077.000	34.474.500	21.403.500	39.201.500	38.786.000	36.847.000	50.068.000	37.904.200	341.005.200
ноем		47.563.500	27.317.000	46.887.500	19.197.500	45.277.500	38.954.500	75.544.400	59.714.200	71.047.600	431.503.700
дек		36.485.500	56.761.000	44.076.840	45.266.500	35.193.500	54.975.831	41.615.800	52.224.000	46.556.600	413.155.571
Grand Total		166.171.500	464.653.500	518.625.840	521.988.300	357.250.300	408.280.421	385.145.260	449.272.600	626.776.200	3.898.163.921

Просечното месечно производство, статистички гледано, има тренд на пораст во секоја измината година, а во 2022 е најголемо досега, дури 14.791.967,00 пушачки единици повеќе од просекот во 2021.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Просечно-Месечно		38.721.125	43.218.820	43.499.025	29.770.858	34.023.368	32.095.438	37.439.383	52.231.350

Анализирано и по квартали, во 2022 година, првиот и вториот квартал се најголеми во однос на истите за сите претходни години од 2015 година.

Произведено ПЕ	Column Labels	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Grand Total
Qtr1		-	63.439.000	91.233.000	125.309.140	70.308.300	54.276.390	51.026.180	13.416.600	133.337.800	602.346.410
Qtr2		-	99.517.500	140.367.500	126.800.660	50.416.500	113.203.900	100.074.490	124.593.400	174.914.400	929.888.350
Qtr3		40.879.000	176.542.000	161.586.500	184.011.000	116.853.000	108.083.800	80.037.390	149.256.400	163.015.600	1.180.264.690
Qtr4		125.292.500	125.155.000	125.438.840	85.867.500	119.672.500	132.716.331	154.007.200	162.006.200	155.508.400	1.185.664.471
Grand Total		166.171.500	464.653.500	518.625.840	521.988.300	357.250.300	408.280.421	385.145.260	449.272.600	626.776.200	3.898.163.921

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

ПРОИЗВОДСТВО ПО ФОРМАТИ

Можеби најмногу треба да не радува фактот што сите 3 (три) формати на кои моментално произведуваме, забележаа континуиран пораст во производството во 2022 година, во однос на 2021 година, но и во однос на 2020 година (освен кај RCB-скоро идентично).

Произведено	2020	2021	2022	ПОРАСТ/ПАД
SOFT	92.867.270	94.604.200	124.209.400	↑ 31,3%
RCB	111.317.970	76.863.600	111.790.000	↑ 45,4%
7.0	180.960.020	277.804.800	390.776.800	↑ 40,7%
Grand Total	385.145.260	449.272.600	626.776.200	

Подетално, месечните производства по формати споредено во 2022, 2021 и 2020 година можете да ги анализирате од таблеата во прилог подолу.

Формат SOFT

Произведено	2020	2021	2022
јан	-	-	6.647.600
фев	3.787.650	-	14.074.200
мар	5.693.160	7.934.200	2.997.000
апр	9.492.020	6.971.800	10.992.400
мај	7.582.140	3.995.800	19.937.000
јун	6.641.830	8.992.200	10.978.200
јул	-	13.990.200	10.818.200
авг	8.544.870	11.752.400	15.152.600
септ	6.642.400	13.991.000	13.983.600
окт	2.997.400	4.996.800	-
ноем	17.909.000	12.987.600	16.634.400
дек	23.576.800	8.992.200	1.994.200
Grand Total	92.867.270	94.604.200	124.209.400

ПОРАСТ/ПАД 1,9% 31,3%

Формат RCB

Произведено	2020	2021	2022
јан	-	-	5.712.400
фев	7.586.890	-	12.250.600
мар	8.533.660	-	9.984.200
апр	7.573.590	3.979.600	5.991.400
мај	14.230.050	8.984.600	8.989.800
јун	-	9.984.000	14.977.200
јул	6.651.180	7.986.000	8.778.200
авг	6.979.800	8.982.800	13.164.200
септ	11.886.000	10.986.000	6.982.400
окт	20.950.000	7.989.800	15.973.200
ноем	26.926.800	7.983.200	8.986.400
дек	-	9.987.600	-
Grand Total	111.317.970	76.863.600	111.790.000

ПОРАСТ/ПАД -31,0% 45,4%

Формат 7.0

Произведено	2020	2021	2022
јан	-	-	26.448.200
фев	12.568.440	-	25.907.200
мар	12.856.380	5.482.400	29.316.400
апр	21.631.950	13.939.400	27.524.400
мај	18.175.380	26.872.600	38.789.200
јун	14.747.530	40.873.400	36.734.800
јул	15.526.540	33.817.600	34.037.400
авг	13.890.800	18.034.400	35.967.200
септ	9.915.800	29.716.000	24.131.800
окт	12.899.600	37.081.400	21.931.000
ноем	30.708.600	38.743.400	45.426.800
дек	18.039.000	33.244.200	44.562.400
Grand Total	180.960.020	277.804.800	390.776.800

ПОРАСТ/ПАД 53,5% 40,7%

ПРОЦЕНТУАЛНО УЧЕСТВО НА ФОРМАТИ ВО ВКУПНО ПРОИЗВОДСТВО

Од 2019 година па досега, во Погон Цигари, произведуваме во 3 (три) формати, SOFT, RCB и 7.0.

Во 2022 и во 2021 година, количински и процентуално, доминира форматот 7.0, со 62% од вкупното производство, за разлика од 2020 година кога за истиот период, истиот формат, во вкупното производство, учествуваше со 47%.

Кај SOFT форматот процентуалното учество е 20% во 2022 година и за 1% помало во однос на 2021 кога беше 21% од вкупното производство.

Малку е порастот кај RCB форматот, каде процентуалното учество во 2022 година е 18% и за 1% поголемо во однос на 2021 кога беше 17% од вкупното производство.

Months (Multiple Items)

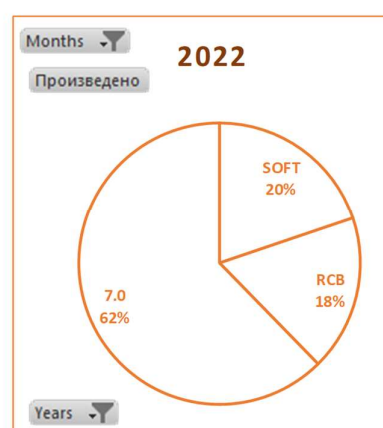
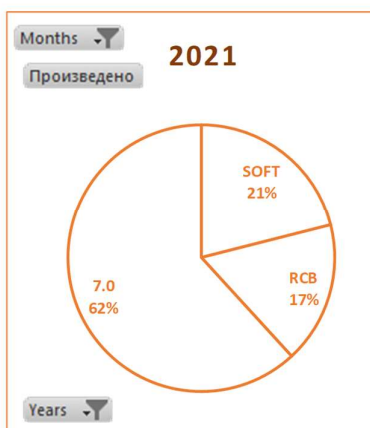
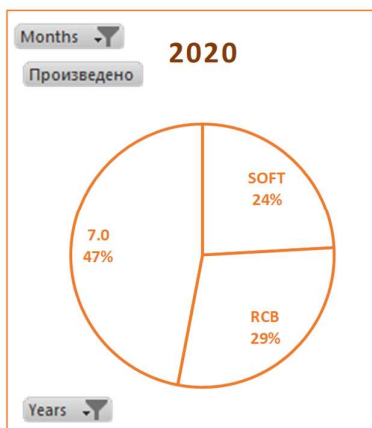
Произведено	
2020	
SOFT	92.867.270
RCB	111.317.970
7.0	180.960.020
Grand Total	385.145.260

Months (Multiple Items)

Произведено	
2021	
SOFT	94.604.200
RCB	76.863.600
7.0	277.804.800
Grand Total	449.272.600

Months (Multiple Items)

Произведено	
2022	
SOFT	124.209.400
RCB	111.790.000
7.0	390.776.800
Grand Total	626.776.200

ПРОИЗВОДСТВО НА ФИЛТЕР СТАПЧИЊА

Потврда дека направената инвестиција во форматни делови, преправка и оспособување на една од постоечките машини KDF 3 се покажа како успешна, е табелата како во прилог подолу, од која јасно се гледа енормниот скок во производството на филтер стапчиња во 2022 година во однос на сите претходни од 2014 година.

Произведените парчиња филтери во 2022 година се приближно колку вкупно произведените во 2021, 2022 и 2019 година заедно.

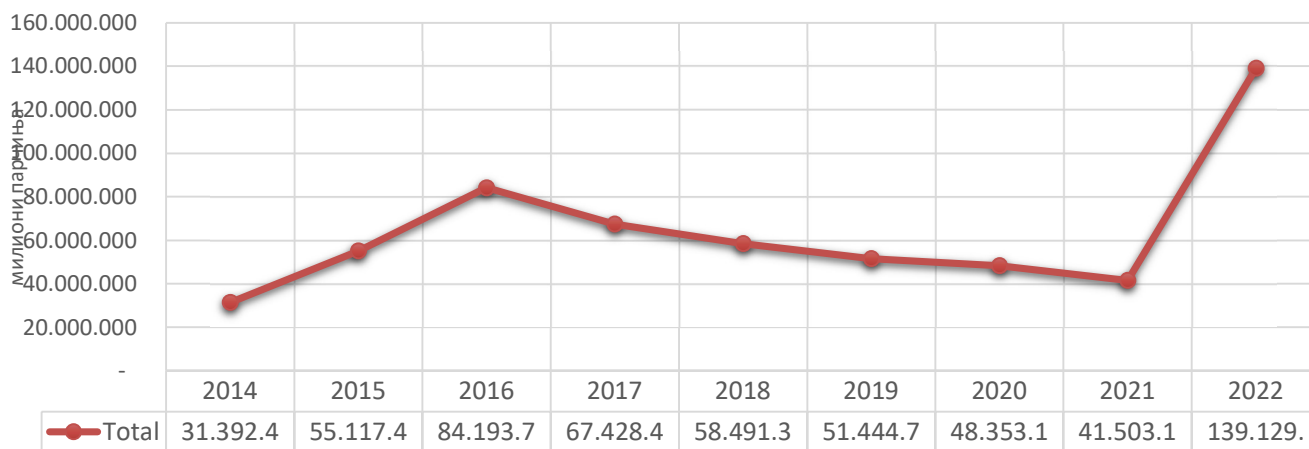
Претходно, 6 (шест) години по ред, од 2016 година, па се до 2021 година, вкупните произведени количини на филтер стапчиња бележеа континуиран пад.

Произведени										
Парчиња	Column Labels									
Row Labels	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Grand Total
јан		4.552.690,00	3.634.810,00	4.692.980,00	336.000,00				10.661.500,00	23.877.980,00
фев		5.756.022,00	1.513.528,00	4.848.070,00	2.513.940,00	2.619.650,00	2.922.750,00		8.905.980,00	29.079.940,00
мар			6.113.662,00	5.913.110,00		3.611.220,00	3.628.540,00	571.560,00	12.370.050,00	32.208.142,00
апр		3.990.918,00	5.978.554,00	5.204.358,00		3.719.470,00	4.399.280,00	1.931.180,00	9.679.600,00	34.903.360,00
мај		3.003.550,00	4.675.788,00	6.385.376,00	1.780.350,00	4.767.330,00	5.784.880,00	2.810.170,00	17.240.930,00	46.448.374,00
јун		5.569.102,00	5.382.720,00	5.592.072,00	7.859.280,00	6.412.730,00	1.420.240,00	3.355.750,00	10.279.210,00	45.871.104,00
јул		8.712.980,00	6.302.760,00	7.117.104,00	8.206.770,00	2.489.750,00	1.580.450,00	3.658.850,00	9.371.420,00	47.440.084,00
авг		4.475.510,00	7.768.584,00	2.972.672,00	7.601.880,00	3.832.050,00	4.013.910,00	3.515.960,00	17.359.890,00	51.540.456,00
септ	9.490.612,00	4.484.260,00	6.239.560,00	4.845.098,00	7.928.230,00	3.966.280,00	4.784.650,00	4.083.190,00	13.980.890,00	59.802.770,00
окт	8.068.052,00	4.694.504,00	12.044.848,00	5.135.130,00	7.962.870,00	5.152.700,00	8.833.200,00	3.286.470,00	4.943.640,00	60.121.414,00
ноем	7.392.360,00	2.627.160,00	12.727.568,00	4.628.548,00	8.750.930,00	5.239.300,00	8.032.150,00	4.096.180,00	14.441.650,00	67.935.846,00
дек	6.441.380,00	7.250.736,00	11.811.320,00	10.093.916,00	5.551.060,00	9.634.250,00	2.953.060,00	14.193.820,00	9.894.440,00	77.823.982,00
Grand Total	31.392.404,00	55.117.432,00	84.193.702,00	67.428.434,00	58.491.310,00	51.444.730,00	48.353.110,00	41.503.130,00	139.129.200,00	577.053.452,00

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

ПРОИЗВЕДЕНИ ФИЛТЕР СТАПЧИЊА 2014-2022

Продажба на ориентален тутун

Според податоците во табелата подолу може да се заклучи дека Тутунски комбинат АД Прилеп, во Погон Тутун, од реколтата 2021 во 2022 г. има откупено 2.207.774 килограми тутун.

Откупениот тутун е преработен и спакуван во капацитетите на фабриката Сокотаб-Битола, Драгожани со користење на Soft Dry технологија и најголем дел од овој тутун е продаден на Philip Morris International, а остатокот е продаден на Сокотаб-Битола, Драгожани.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

PMI - 1.655.640 кг.

Socotab-Bitola - 375.373 кг.

вкупно 2.031.013 кг.

Реколта	План за откуп реколта	Реализиран откуп	Процесиран тутун
2017	2.640.850	2.513.427	2.410.265
2018	2.854.844	2.808.386	2.541.003
2019	2.855.374	2.923.000	2.699.760
2020	2.564.340	3.802.480	3.604.660
2021	2.597.574	2.207.774	2.031.013
2022	2.713.191	1.739.003	

Во 2022 година, од реколта 2021 процесираан и спакуван е вкупно 2.031.013 кг. тутун и продадена е целокупната спакувана количина, и ситнавина како нус производ од процесирање. во количина од 5.302,60 кг. што значи дека нема залиха на тутун од реколта 2021 год.

Од реколта 2022 откупени се 1.739.003 килограми тутун, што е околу 36% откупено помала количина од договорените 2.713.191 кг. или 974.188 кг. помалку. Ова намалување на откупената количина на тутун се должи пред се од намаленото производство на тутун на ниво на држава, во споредба со договореното производство (договорени 26.000.000 кг. а откупени приближно 21.000.000 кг.), или 20 % помало производство на тутун. Со оваа откупена количина од страна на ТКП, ќе бидат задоволени барањата на стратешкиот партнер Philip Morris International.

Позначајни активности на Извршните членови на Одборот на Директори во 2022 година

Раководството на Тутунски комбинат АД Прилеп, ги постави основните цели и се вложуваат најголеми напори да се реализираат тие цели. Подобрување на финансиската состојба на друштвото и подобрување на перформансите на истото. Основните цели кои се поставија се следните:

- ❖ Намалување на непродуктивните расходи во друштвото;
- ❖ Зголемување на енергетската ефикасност во процесот на производство, намалување на потрошувачката на електрична енергија
- ❖ Подобрување на состојбата на градежните објекти и опремата во друштвото со инвестиции во инвестициско одржување;
- ❖ Набавка на неопходна опрема за нормално функционирање на процесот на производство;
- ❖ Ослободување на друштвото од непотребните залихи на ситен инвентар, суровини и материјалил, кои ствараат дополнителни трошоци за нивно чување, и одржување;
- ❖ Подобрување на продуктивноста во компанијата преку низа активности,
- ❖ Зголемување на производството на цигари во цигарна фабрика
- ❖ Регулмирање на откупот на тутун од тутунопроизводителите од реколтата 2022 година
- ❖ Останати цели;

Со цел остварување на зацртание задачи во 2022 година Извршните Членови на Одборот на Директори на Тутунски комбинат АД Прилеп ги извршија следните активности:

- ❖ Учествуваа во реализацијата на откупот на тутун од реколтата 2021год., кој започна во Ноември 2021год. а заврши на 28 март 2022 година. Успешно е завршен откупот на тутун од реколтата 2021 година, при што откупени се 2.207.774 кг тутун.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

- ❖ Учествуваа во склучувањето на договорот со Сокотаб за обработка и пакување на откупениот тутун, при што се спакувани вкупно 2.031.013 кг. Тутун

- ❖ Преговараа со РМІ, за количини, цени и начин на преработка на тутунот од реколтата 2021 година, при што е реализирана продажба на процесирани тутун од индустриските класи АВС и D.
- ❖ Во 2022 од реколтата 2021 се реализира продажба на 2.031.013 килограми ориентален тутун, од кои:
  - 1.655.640кг. се продадени на Philip Morris International
  - 375.373 кг. се продадени на Сокотаб.
- ❖ Учествуваа и го организираа откупот на тутун од реколтата 2022 година, од склучување на договори, па се до обезбедување на средства за исплата на откупениот тутун.
- ❖ Ги иницираа и учествуваа во преговори за проширување на палетата на производи и зголемување на волумен на производство на цигари, со инсталирање на 2 машини во сопственост на ФМТКП, производство на 7.0. формат и 6.0. супер слим формат на цигари, наменети за извоз.
- ❖ Континуирано се преговара со ФМТКП ДОО Скопје за изнајдување на начини за зголемување на производството на цигари во Погон Цигари, бидејќи со сите инвестиции што се направени во цигарна фабрика, истата ги исполнува високите стандарди на Philip Morris за квалитет и има капацитет да реализира многу поголемо производство на цигари.
- ❖ Учествуваа во изготвување на измените и дополнувањата на правилник за организација и систематизација на работните места во Тутунски комбинат АД Прилеп, со цел реално вреднување на трудот на вработените и усогласување со минималната плата. Просечната плата во компанијата изнесува 28.782 ден.
- ❖ Учествуваа во процедурите за издавање на дел од неискористениот складишен простор во Тутунски комбинат АД Прилеп на заинтересирани компании од Прилеп, што се покажа доста успешно при што поголем дел од неискористениот складишен простор е издаден на компании од Прилеп;
- ❖ Учествуваа во подготовката и реализацијата на продажбата на непотребни залихи во согласност со пропишаните процедури.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

- ❖ Со цел унапредување на производниот процес и зголемување на волуменот на производство направени се инвестиции во набавка на дополнителна опрема и резервни делови;
- ✓ Со цел исполнување на високите PMI стандарди за следливост на производот и континуирано следење на производниот процес инвестирано е во обновување и набавка на ИТ опрема во Погон Цигари;
- ✓ Инвестирано е во набавка на форматни делови за преправка на KDF-3 машината, за производство на филтер стапчиња за супер слимс цигари со формат 6.0
- ✓ Инвестирано е во набавка и замена на резервни делови на машините за изработка и пакување на цигари, со цел подобрување на физичките и визуелните карактеристики на цигарата.
- ✓ Инвестирано е во набавка на техничка опрема за откуп на тутун, со што е заменета 15 години старата дотрајана опрема, за која веќе нема резервни делови. Инвестициите прикажани погоре резултираа пред се со беспрекорно одвивање на производствениот процес во Погон Цигари и откупот на тутун во Погон Тутун.
- ❖ Имајќи ги во предвид забелешките од аудитот извршен од страна на ФМ Ниш, во целост е завршена надворешната хидрантска мрежа.
- ❖ По сугестија на ФМТКП во целост е реновирана дегустациона сала, со цел добивање на репрезентативна канцеларија за одржување на состаноци со клиентите од странство.

Со цел обезбедување услови за престојната прослава 150 години од постоењето на Тутунски Комбинат Прилеп, превземени се следните активности:

- ❖ Комплетно се реновирани (поставување на ламинат и варосување) канцелариите во управна зграда, Погон Цигари и Погон Тутун
- ❖ На влезот од Тутунски Комбинат, старата дотраена рампа е заменета со нова современа рампа.
- ❖ На влезовите од Цигарна фабрика и Управна зграда се поставија светлечки реклами
- ❖ По предходна направена проценка од овластен проценител, објавен јавен повик и одржана лицитација, извршена е продажба на дотрајани, стари машини (трактори, плугови) и старо железо, складирани во некогашна Р.Е.Мажучиште.

Со цел ублажување на последиците од енергетската криза и унапредување на системот за ладење и греење во Погон Цигари во 2022 година започнати се активности за реализирање на 3 поголеми проекти:

- Реконструкција на кров на 10 магацини
- Инсталација на фотоволтаичен систем

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

- Набавка и инсталација на топлински пумпи

После извршена детална анализа се заклучи дека инвестицијата во топлински пумпи и фотоволтаичен систем е сосема исплатлива и истата би се вратила за околу 3 години.

По поднесено барање од страна на извршните директори, Одборот на директори донесе одлуки со кои се одобрува реконструкција на кров и набавка и инсталација на топлински пумпи. Реализацијата на реконструкција на кров е започната, додека другите два проекти се очекува да се реализираат во 2023 година.

Тутунски комбинат АД Прилеп е во постапка на усогласување на своето работење и спроведување на сите добри корпоративни практики согласно Законот за трговските друштва и Кодексот за корпоративно управување.

КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Согласно својата деловна политика ТУТУНСКИ КОМБИНАТ АД Прилеп остана посветен на помагање и поддршка на ранливите општествени сегменти, грижа и заштита на животната средина, унапредување на деловните процеси за позадоволни клиенти, посреќни вработени и поуспешни резултати, а се со цел зголемување на благосостојбата во општеството и обезбедување здрава и просперитетна иднина за сите граѓани.

Друштвото е особено гордо на поддршката што ја дава на општеството. Фокусот и во 2022 година беше ставен на поддршка на социјално загрозените категории граѓани, културата, спортот, уметноста. Во таа смисла Друштвото даде поддршка во вид на донација како на Друштво за наука и уметност, Завод за заштита на споменици, Универзитет Св.Климент и Охридски, Факултет за земјоделски науки.

Добри деловни практики и грижа за вработените

Грижата за вработените останува приоритет на друштвото, - Во текот на 2022 г. Тутунски комбинат АД Прилеп традиционално додели јубилејни награди на вработени кои оствариле 20 години непрекинат работен стаж во Друштвото.

Друштвото во континуитет презема активности за задржување на постојниот и привлекување нов кадар, преку одржување на соодветно ниво на плати и надоместоци, стручно усовршување и други бенефиции. Во текот на 2022 година, Друштвото изврши зголемување на платите на вработените, Освен тоа, Друштвото на своите вработени им овозможи и работа од дома, како мотивациона алатка за зголемување на задоволството од работење во ТКП, со цел надминување на ситуации наметнати од надворешни фактори (пандемија, елементарни и временски непогоди и други причини). Особено внимание во текот на годината беше посветено на овозможување практична настава за ученици од

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

средни училишта . Друштвото исто така посветува особено внимание на примена на Законот за Безбедност и здравје при работа со упатување на вработените на редовни здравствени и систематски прегледи и упатување на обука на вработените по безбедност и здравје при работа .

Прашања поврзани со животната средина

Во текот на 2022 година, со настанувањето на глобалната енергетска криза Тутунски комбинат АД Прилеп започна да прави значителни напори во врска со заштеда на потрошувачката на електрична енергија поради енормно високите сметки. Во таа насока, како особено значајно во изминатата година, се истакнува иницијативата за отпочнување на постапката за набавка и инсталирање фотоволтаична централа со моќност од 1 MW. Истата се планира да се постави на лимен кров со изолација на дел од објект во Погон Цигари односно на кровот од 10 магацини на површина од 7.372,60 м2, поради што се отпочнаа градежно-занатски работи за оспособување на кровот од тие магацини. Исто така се планира и набавка на топлински пумпи во Погон Цигари за замена на посточкиот систем на греење со КПП метан.

Тутунски Комбинат АД Прилеп се стреми кон остварување на целите кои што произлегуваат од законските обврски, а согласно Програма за управување со отпад 2020-2023г. преку овластено лице за управување со отпад со добиена лиценца, ТК АД Прилеп како општествено одговорна компанија настојува да ги реализира планираните активности во насока на:

- Избегнување и во најголема можна мера намалување на количеството на создадениот отпад;
- Искористување на употребливите состојки на отпадот;
- Одржлив развој, преку зачувување и заштеда на природните ресурси;
- Спречување на негативните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- Отстранување на отпадот на начин што е прифатлив за животната средина и
- Висок степен на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.
- Отпадот во нашата компанија произлегува од сите неопходни активности за извршување на производниот процес кој настанува во две инсталации: Тутунски Комбинат АД Прилеп -Погон Тутун и Погон Цигари.

Програмата за управување со отпад која е алатка за реализација на Планот за управување со отпадот, на годишно ниво, претставува основен документ за планирање на сите активности во текот на планираната календарска година. Цел на програмата за управување со отпадот е исполнување на законската обврска, декларацијата за животна средина, исполнување на доброволни договори - според Законот за пакување и отпад од пакување и сл.

Исто така друштвото има и склучено договори за преземање и откуп на отпадни материјали (комунален отпад, технолошки отпад, метален отпад, хартија и картон, отпадни масла и др.) со овластени откупувачи на откуп на отпадни материјали за нивно соодветно одлагање и отстранување и тоа: ЈКП Комуналец, Пакомак Доо,ФПМ Минол, Даскало Дооел и Нутривет Дооел.

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ А.Д. ПРИЛЕП

Прилог:

- Биланс на Успех за периодот од 01.01.2022-31.12.2022 година;
- Биланс на состојба на 31.12.2022
- Извештај за парични текови
- Извештај за промените во капиталот

Согласен: Кире Станкоски – Генерален Извршен Директор

Татјана Стефаноска – Извршен Директор

Гоце Котески-Финансиски менаџер

Прилеп, 24.04.2023 година

Доставено до:

- Архива
- Генерален извршен директор
- Правна служба
- Одбор на директори
- Финансов сектор